

DIRVA

★★★
THE FIELD
Nr. 37
Sėp. rugsėjo 13, 1956
Cleveland, Ohio

Lietuviškos dainos suartina dvi tautas

(Mūsų bendradarbio Suomijoje)

Kaip iš ligšiol paskelbtų straipsnių matyti, anksčiau Suomija ir Lietuva suėjo į saitus pirmoje eilėje per kariškus. Apie 1890-tuosius metus įvyksta atmaina: dabar jauni suomių mokslininkai iš naujo užmezgia santykius. Šį kartą lietuviškos dainos paskatino dvi tautas arčiau viena antrą pažinti.

Jau suomių tautinio atgimimo pradžioje suomiai susidomėjo lietuviškomis dainomis. 1832 m. suomių tautinis dainius Johan Ludwig Runeberg (1804-1877) paskelbė viename Helsinkyje išėjusiame laikraštyje lietuvišką dainą "Pirmoji pažintis" pagal Herderį, o apie 1840-tuosius metus pasirodė laikraščiuose visa eilė kitų lietuviškų dainų vertimų.

Tačiau tikrai apie 1890-tuosius metus abi tautos suėjo į tiesioginį kontaktą. Tos draugystės pionieriai buvo profesorius Joo-seppi Julius Mikkola ir jo žmona Maila Winter-Mikkola, daugiau žinoma pagal jos rašytojos pseudonimą Maila Talvio. Mikkola gimė 1866 m., studijavo slavų filologiją ir 1893 m. išlaikė daktaro kvotimus. Tais pat metais jis vedė Mailą Winter, gimusią 1871 m., su kuria kitais metais išvyko poveidybinei ir mokslinei kelionei į Lietuvą, kur jie pasiryžo išmokyti lietuvių kalbos. Jie apsigyveno Ploksčiuose, Nemuno pakrantėje, pas Petrą Kriaučiūną, su kuriuo tuo metu bendravo Dr. Vincas Kudirkas. Jie susibičiuliavo su visa eile lietuvių tautos veikėjų ir tuo būdu gerai susipažino su lietuvių patriotų vedama kova prieš rusų priespaudą. Ponia Mikkola uoliai rašinėjo suomių spaudai korespondencijas iš Lietuvos ir tokiu būdu supažindino suomių tautą su bendro likimo broliais Nemuno pakrantėje. Ypač lietuvių gamtą ir dainos paliko jai gilių įspūdį. Kelias lietuviškas dainas ji išmoko atmintinai.

Sugrįžusi į Suomiją, Maila Talvio-Mikkola pasižymėjo kaip produktinga rašytoja. Vienam iš jos pirmųjų romanų svarbiausias veikiantis asmuo yra lietuvis. Kai 1898 m. generolo Bobrikovo paskyrimu generaliniu gubernatoriumi Suomijoje prasidėjo priespaudos režimas, ji parašė knygą apie rusifikaciją Lietuvoje. Rašytoja norėjo suomiams parodyti Lietuvą kaip pavyzdį, kaip patriotizmas gali pasipriešinti smurtui. Dėl griežtos cenzūros knyga negalėjo būti paskelbta Suomijoje. Tuomet jaunas švedų kalbos rašytojas Arvid Morne (1876-1946) išvertė veikalą švediskai. Knyga buvo atspausdinta švedijoje ir kontrabandos keliu įvežama į Suomiją, kur ji plačiai pasklido.

Prof. J. J. Mikkola mirė 1946 metais, po penkerių metų (1951 m.) jį pasekė rašytoja Maila Talvio.

Dabar kelias tarp Suomijos ir Lietuvos buvo praskintas ir netrukus jį dar labiau pramynė kiti suomių mokslininkai. Sekantis buvo profesorius Aukusti Robert Niemi. Gimęs 1869 metais, jis išlaikė daktaro kvotimus 1894

m. ir pasižymėjo liaudies kūrybos studijoms. 1891 metais jis buvo paskirtas Helsinkio universiteto docentu. Jo pirmieji darbai lietuvių suomių epą "Kalevalą". Bet pamažu jis ėmė domėtis kaimyninių tautų liaudies kūryba. Atlikęs studijų keliones į Skandinaviją, Vokietiją, Estiją ir Latviją, jis pirmą kartą aplankė Lietuvą 1900 metais. Čia jis pramoko lietuvių kalbos ir surado nepaprastai gausios medžiagos savo tyrinėjimams. Jis vėl pakartotinai vyko į Lietuvą, o ilgiausiai ten išbuvo 1910-1912 metais. Rusų žandarai su nepasitikėjimu žiūrėjo į jo darbą, bet jis jų nepaisė ir ramiai dirbo toliau.

Prof. Niemi Vilniuje susibičiuliavo su Dr. Basanavičium, kuris jam išsamiai dėstė lietuvių tautos vargus rusų priespaudoje. Vilniuje jis tyrinėjo Lietuvių Mokslo Draugijos rinkinius ir sukatalogavo ten buvusias dainas. Taip pat Kaune, Tilžėje ir Karaliaučiuje jis tyrė archyvų rinkinius ir suėjo į glaudų ryšį su lietuvių patriotais. Taip jis susipažino su Antanu Smetona, Jakštu-Dambrausku, Vaižgantu ir kitais. Gerai išmokęs lietuvių kalbos, jis pats pradėjo rinkti dainas. Mokslininkas aplankė Šimonis, Kupiškį, Pumpėnus, Vabalninką, Biržus, Nemunėlio Radviliškį, o Vilniaus krašte Valkininkus, Merkinę, Daugus ir kt. Dažniausia jis ėjo pėsčias, nes norėjo sueiti į betarpius saitus su liaudimi. Nemunėlio Radviliškyje jis susitiko su tenyščiu kunigu Adolfu Sabaliausku, kurs pats rinko dainas ir pasidare jo artimas bičiulis visam gyvenimui. Niemi surinko apie 3.500 dainų.

Sugrįžęs į Suomiją, prof. Niemi 1911 m. paskelbė rinkinį "Lietuvių dainos ir giesmės", o 1913 m. išėjo suomių kalba jo veikalas "Lietuvių tautosakos tyrinėjimai". 1932 m. aną veikalą lietuviškai išleido Lietuvos tautosakos komisija. 1918 m. jis buvo paskirtas Helsinkio universiteto suomių ir lyginamosios tautosakos profesorium. Lietuva prof. Niemi pagerbė, paskirdama Mokslo Draugijos nariu-korespondentu, o 1923 m. Kauno universitetas suteikė jam garbės dok-

taro laipsnį. 1925 m. jis Helsinkyje išleido lietuvių literatūros istoriją. Prof. Niemi paskelbė suomių spaudoje visą eilę straipsnių apie Lietuvą, o savo paskaitose jis dažnai paliesdavo lietuvių ir jų kultūrą. Prof. Niemi mirė 1931 m. Mes dar dažnai sugrįšime prie jo darbų.

Leidinyje "Lietuvos Karo Invalidas, suomių numeris", kan. Ad. Sabaliauskas 1935 m. šitaip apibūdino savo mirusį bičiulį: "Jis, rašydamas apie Lietuvą, nebuvo sausas mokslininkas, bet visur dėjo ir savo širdį; iš visų jo raštų tryško gili pagarba ir net meilė Lietuvai, tikras gilus nuosirdumas. Iš to buvo matyti, kad Lietuva jam buvo arti širdies".

Tačiau ne tik mokslo ir tautosakos tyrinėjimo srityje Lietuva buvo pasidariusi suomiams

artima. Taip pat aktingi suomių politikai pamažu ėmė žiūrėti į Pabaltijo tautas kaip į likimo draugus bendroje kovoje prieš rusų prispaudėjus.

1898 m. gen. Bobrikovas buvo paskirtas generaliniu gubernatoriumi Suomijoje. Jis pasistatė savo uždaviniu panaikinti krašto autonomiją, kurią caras buvo iškilmingai pažadėjęs. Siekdamas savo tikslo, jis nevengė jokio smurto, draudimų, trėmimų į Sibirą ir t.t. Tokiomis žiauriomis priemonėmis jis tikėjosi palaužti suomių pasipriešinimą. Tačiau juo labiau jis siautė, tuo atkaklesnis buvo pasipriešinimas.

Cenzūra buvo užgniauzusi spaudą, tačiau aktyvistai leido švedijoje pavadinimu "Laisvi žodžiai" laikraštį, kuris buvo atgabenamas, nežiūrint didelių pavojų, kontrabandos keliu ir buvo (Perkelta į 8 psl.)

Ar nepakenks Vasario 16 gimnazijai?

(Mūsų Vokietijos bendradarbio)

Patirta, kad tam tikros srovės žmonės yra parengę projektą, kuriuo siekiama Vasario 16 Gimnaziją paimti iš Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje ir perimti šią mokslo instituciją į savo rankas. Tam tikslui suprojektuota įsteigti specialinę draugiją, kuri turėtų vadintis "Lietuvių švietimo Draugija Vokietijoje". Jos vyriausias tikslas nusakytas taip: "Išlaikyti Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje ir kitas švietimo įstaigas, kurios mokytų ir auklėtų lietuvių jaunimą krikščioniškoje-tautinėje dvasioje".

Idomu, kaip suplanuota, kas turi būti draugijos nariai. Jais numatyti: 1) Katalikų Bažnyčios Sielovados Tarnyba Vokietijoje, 2) Evangelikų Bažnyčios Sielovados Tarnyba Vokietijoje, 3) Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, 4) Balfas, 5) Bendruomenė Amerikos Jungtinėse Valstybėse, 6) Vasario 16 Gimnazijos remėjų būrelių sambūris JAV, be to, lietuvių bendruomenės, 7)

Kanadoje, 8) Didž. Britanijoje, 9) Australijoje, 10) Venecueloje ir 11) Kolumbioje.

Toliau įstatų projekte sakoma, kad kvalifikuotai balsų daugumai nutarus, naujais nariais gali būti kviečiamos ir kitos kultūrinės, socialinės ir ūkinės organizacijos. Šitaip sudarytoje draugijoje kiekvienai organizacijai atstovauja vienas asmuo su vienu balso teise. Visuotiniame narių susirinkime viena organizacija gali įgalioti kitos organizacijos atstovą jai atstovauti, tačiau vienas asmuo negali atstovauti daugiau kaip dviems organizacijoms.

VISAM PASAULY

• Anglijos parlamentas sukvietas posėdžiui šios savaitės viduryje. Darbų tvarkoje Sueso kanalo bėdos. Tam parlamento posėdžiui skiriama daug reikšmės, nes jis išryškins padėtį ar anglai ginklo jėga gali paspausti egiptiečius.

• Praėjusių metų rugsėjo mėnesį automašinių pramonėje dirbo rekordinis darbininkų skaičius. Šiais metais rugsėjo mėnesį darbininkų skaičius gerokai sumažėjęs, nes sumažėjęs ir automašinių pardavimas.

Pernai tuo pačiu laiku automašinių pramonėje dirbo 743,000 darbininkų, gi tuo tarpu dabar dirba tik 590,000.

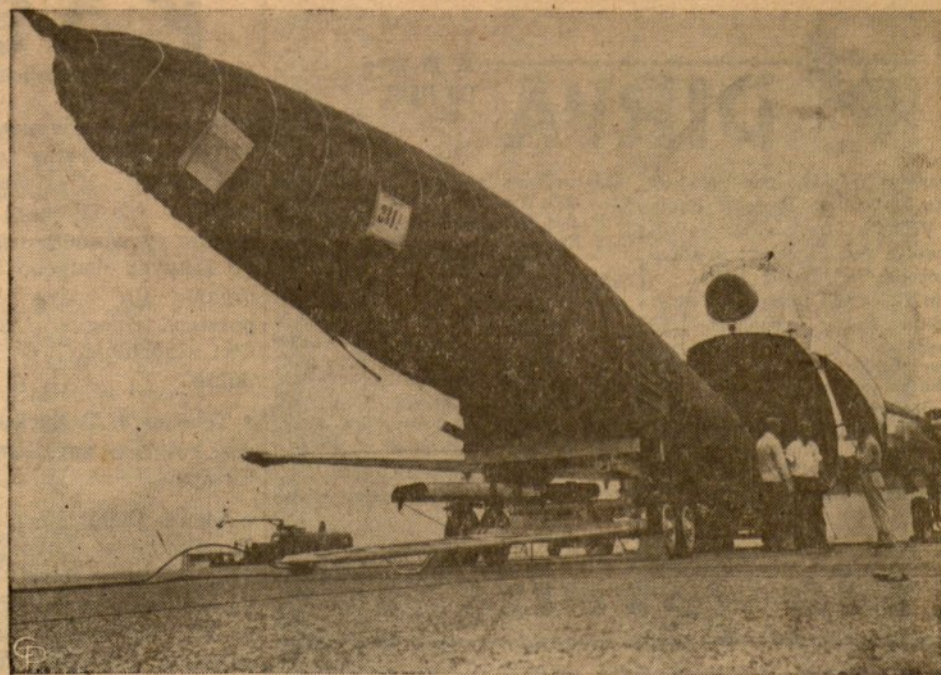
• Respublikonai, norėdami labiau išpopuliarinti prezidentą Eisenhowerį, yra suplanavę spalio mėn. 13 d. pavadinti Ikes dieną. Tai būtų prezidento Eisenhowerio 66 metų gimtadienio išvakarėse.

• Komunistinė spauda pranešinėja, kad pirma grupė patyrių sovietų jūrininkų išvykę į Egiptą užimti kanalo laivų pravedę vietas. Esą, jie ten vyksta kaip savanoriai, kaip jau pas rusus įprasta dabar tokius patvarkymus vadinti.

• Dideliam taifūnui nusiaubus Okinawos salą ir ten esančią JAV karinę bazę, pridaryta milžiniškų nuostolių. Pasigendama ir vieno lėktuvo su 16 vyrų įgula.

• Maine valstybės gubernatorių vėl perrinktas demokratas Edmund S. Muskie. Tai antri rinkimai po civilinio karo, kada į gubernatorių išrenkamas demokratas. Maine buvo žinoma kaip respublikonų tvirtovė.

• Tarp Jordano ir Izraelio kareivių vėl prasidėjo aktyvesni susidurimai. Rugsėjo 10 d. buvo užmušti 6 Izraelio sargybiniai.

Nauji, 74 pėdų ilgio pabūklai, skirti moderniškai krašto gynybai, išvežiami iš jų statybos fabriko Californijoje.

Draugijos valdyba skiria ir atleidžia gimnazijos direktorių, švietimo įstaigoms prižiūrėti inspektorius ir bendrabučio vedėjus.

Tokie yra svarbiausieji sumanytos draugijos įstatų nuostatai, kuriuos suredagavo, kaip kalbama, kun. A. Bernatonis.

Pirmiausia krenta į akį, kad kažkas sumanė iš pagrindų perorganizuoti tokią instituciją, kaip Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje, ir tam reikalui surašytas jau ir įstatų projektas. Tačiau platesnė visuomenė apie tai ligšiol nebuvo painformuota. Savaiše peršasi išvada, kad norėta sumanyta įvykdyti patydomis ir visuomenę pastatyti prieš įvykusį faktą. Būtu buvę ir natūrališkiau, ir demokratiškiau, jeigu tokios rūšies sumanymas būtų iš anksto pateiktas pačios visuomenės diskusijoms.

Besikaitant įstatų projektą, demesys sustoja ties savotišku apsiribojimu 11 narių. Norima sudaryti savo rūšies naują vlikinę instituciją, kuri "kvalifikuotai balsų dauguma" galėtų kviešti pagal reikalą ir naujus narius. Jau nekalbant apie kitus kraštus, tenka pastebėti, kad narių neįnumatyti, pav., šveicarijos lietuviai, nors jie daugiau nei kitų kraštų lietuviai prisidėjo prie pačių gimnazijos rūmų išpirkimo. Ar toks "neapsižiūrėjimas" įvyko todėl, kad šveicarijos Lietuvių Bendruomenė, norėdama pasilikti neutrali, išbraukė iš savo įstatų nuostatą, pagal kurį vienpusiškai remiamas tik tai vlikinis Tautos Fondas?

Savotiškai suplanuoti draugijos valdymo organai. Juk negalima prileisti, kad į visuotinį narių susirinkimą atvažiuotų atstovai iš tokių tolimų kraštų, kaip Australijos, Kolumbijos, Venecuelos ir t.t. Tą numatydami, įstatų redaktoriai įveda nuostatą, kad nedalyvaujantieji pakanka.

Beje, baigdami tik prabėgusios pastebėjime, kad Turine veikiančioji saleziečių gimnazija kartkartėmis kreipiasi į visuomenę, prašydama paramos. Būdami tolerantiški ir demokratiški žmonės, mes savaiše nieko prieš tai neturime. Bet kodėl prisieję "demokratų" neįžiūri čia "jėgų skaldymo", tuo tarpu kai Lietuvos Neprilkausomybės Fondo įsisteigimas buvo sutiktas kaip mirtina nuodėmė prieš vlikinės "vienybės" ardymą?

Prancūzai neištesėjo...

Kada prasidėjo Alžyro neramumai, prancūzai teigė, kad jie ten pasiūsią stiprias karines jė-

gas ir per porą mėnesių viskas susitvarkys. Deja, jau du kart tiek liako praėjo, gi arabų partizanų nepajėgia numalšinti.

Skačiuojama, kad prancūzų jėgos Alžyre siekia virš 400,000 vyrų. Aišku, partizanai skačiuimi nė negali lygintis, bet veikdami iš pasaly, prancūzams pridaro labai daug nuostolių.

Tvirtinama, kad prancūzų nepajėgumas Alžyre, labai drąsina egiptiečius. Kada prancūzai grąso ginklu, iš ten pasigirsta atsakymas: "Mes nė kiek nebijome kvepalais atsiduodančios kariuomenės"...

Rašo į tą pačią sąskaitą...

Lenkija kaltina Jungtines Amerikos Valstybes, kad jų sprausminis lėktuvas MIG 15, ore susidūręs su propagandiniu balionu paleistu iš Vakarų Vokietijos, nukrito ir suduzo. Užsimušę ir du lakūnai.

Vakarų Vokietijos laikrastininkai sako, kad tas kaltinimas yra tikrai propagandinis, nes rusams esą labai svarbu surašyti daugiau tokių kaltinimų amerikiečiams, kad vieną dieną galėtų vokiečius paspausti ir balionų leidimą į anapus geležinės uždangos uždrausti.

Lėktuvas nukritęs visiškai dėl kitų priežasčių, bet įrašytas į tą sąskaitą, iš kurios ateity bus galima daryti politiką.

Egiptas nori ilgų derybų

Egiptui atmetus Londono konferencijos daugumos pasiūlymus Sueso klausimui spręsti, Londone susitiko Anglijos ir Prancūzijos ministrai pirmininkai ir užsienio reikalų ministrai.

Iš neoficialių šaltinių skelbiama, kad Prancūzija spaudžianti Angliją vykdyti Egipte karinę intervenciją. Naujam Egipto siūlymui šaukti kitą tarptautinę konferenciją, rodomas šaltumas. Manoma, kad Egiptas dedas visas pastangas, Maskvos patariamasis, vakariečius įvelti į ilgas derybas ir klausimą primarinti.

Taip prancūzų kareiviai, nepasisekus pasitarimams Egipte, vėl siunčiami į Sueso kanalo rajoną.

Australijos min. pirmininkas, vadovaudamas Londono konferencijos išrinktai komisijai, taip buvo sutiktas Egipto diktatoriaus Nasserio. Deja, pasitarimai su Nasseru nieko gero nedavė.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIUS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atnk. Nr. kaina 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Rinkiminių metų įtampa didėja. Laikraščiuose pilna žinių, ką pasakė demokratai ir ką pasakė respublikonai.

Demokratų kaip ir pareiga, norint rinkimus laimėti, Amerikos dabartinį gyvenimą kiek patamsinti ir pažadėti, kad juos išrinkus tas gyvenimas daug pasiviesės. Gi respublikonų pareiga parodyti, kad dabar gyvename geriausių laikų, kokių Amerika dar niekad nėra turėjusi.

Ir tokius samprotavimus girdėsime iki rinkimų dienos. Pasikliau jie nutils, gyvenimas eis ramesne vaga, Pačios partijos, rinkimus laimėjusios, daugelį pažadų sąmoningai užmirš, tik vargu ar juos užmirš rinkėjas, kuris sekančiais rinkimais gali savo balsą jau kitam atiduoti. Todėl rinktini ai teitį žiūrintieji gal mažiau rinkiminę kovą pažada, bet ką pažada tai tą jau ir stengiasi įgyvendinti. O taip vadinamos pažadų ir kritikos kalbos nuo "bačkos" sąmoningą pilietį netaip jau sugundo.

Šie metai daugelį lietuvių naujakurių bus jau tuo įdomūs, kad jie pirmą kartą tiesioginiai rinkimų metu pasisakys kokio jie nori prezidento ar kurio kito pareigūno, kuris šį rudenį bus renkamas. Ta teisė jam suteikta gavus Amerikos pilietybę. Vienok, kiek mes pastebime, tie naujųjų teisių turėtojai ne taip jau aktyviai nori savo teises išnaudoti. Dauguma linkę likti tik pasyviais stebėtojais. Tuo tarpu patys amerikiečiai, ypač politikuojantieji, rinkiminių metų kombinacijas labai puikiai išnaudoja. Jie neblogai išnaudoja ir kai kurios čia įsikūrusios tautybės, savo žmonėms gaudamos vieną kitą geresnę ir įtakos turinčią vietą.

Lietuviai šiuo požiūriu nelabai veržlūs, kai tuo tarpu savo lietuviškoj politikoj net per daug aktyvūs. Ar nevertėtų dalį, tos kartais net per kraštus besiveržiančios lietuviškos politikos energijos, nuleisti į amerikietiškus kanalus ir ten šį tą gerą saviesiems padaryti.

Kai turi reikalų įvairiose įstaigose, sakykim, kad ir tokiam Clevelande, pastebi, kad ten pilna lenkų, vengrų, italų, — tad ne vieno lietuviu. Kodėl? — tada klausia. Ir čia pat randi atsakymą, kad patys esame kalti. Kalti, nes nemokam išnaudoti rinkiminių metų galimybių. Negeriau ir kituose miestuose, kur lietuvių skaičius ne toks jau mažas. Gal kiek geriau Chicagoje, kur mūsų taurus tautietis Antanas Olis bene aukščiausiai yra palipęs Amerikos politikos laiptais ir su savim patraukęs daug sąvųjų žmonių.

Esu viena kartą stebėjęs reiškinį Clevelande. Adv. Julius Smetona į Radijo Klubo pareigą atsikvietė į įvairias pareigas kandidatuojančių amerikiečių grupę. Ir rado progos, kad vienas iš jų, atsakingam darbui kandidatuojas, pasisakytų aktualiais klausimais. Tas pasisakymas truko tik keliolika minučių, o jau pakampiais tie mūsų broliai, naujieji Amerikos piliečiai, pradėjo šnibždėti, kad jie čia

ne tam susirinkę ir tos kalbos čia visiškai nereikalingos.

Su eile tokių vėliau teko asmeniškai kalbėtis ir įtikinti, kad toks bendravimas su kandidatuojančiais ir atsakingas vietas labai naudingas, kad jis vėliau gali pradaryti vienam ar kitam mūsų tautiečiui kelią į geresnį ir atsakomingesnį darbą. Gi vėliau su juo gali nueiti ir daugiau mūsų gerų žmonių. Žodžiu, čia reikia tik darnaus bendradarbiavimo, vieni kitiems talkos, reikia parodyti mūsų rimtą dėmesį, reikia mokėti pasiminti tai, kas tais rinkiminiais metais galima pasiminti.

Rinkiminiai metai jau pilnam įsisiubavime. Daugelis kandidatų ieško galimybių ir progų su-eiti į ryšius su įvairių tautybių asmenimis ir juos savo pusęn patraukti. Atsiranda daug galimybių užmegsti naujas pažintis, jas palaikyti, daryti saviesiems palankią įtaką. Visa tai nereikia lengva ranka atstumti, bet reikia gudriai ir sąžiningai išnaudoti. Reikia vieni kitiems padėti, reikia savuosius remti.

Sudarykite sąlygas saviesiems kilti aukštyn, kad paskiau ir patys galėtume pakilti.

Chicagoje Tėvai Jėzuitai statosi savus namus. Ir kaip paprastai tokiais atvejais būna, ir lietuvišką visuomenę kreipiasi talkos, kokios iš mūsų daug kartų prašė įvairiausios pasaulietinės ir bažnytinės organizacijos.

Gal ir nereikėtų į šį Tėvų Jėzuitų prašymą atkreipti specialų dėmesį, jei tame atsišaukime nebūtų įrašyti tokie sakiniai, greičiausiai pirmi Amerikos lietuvių gyvenime. Ten sakoma: "Ateinančiais metais šie pastatai bus baigti. Jais galės naudotis visos lietuviškos organizacijos ir įvairių pžaiūrų sambūriai, kurie tik dirba Lietuvos gerovei. Tikimės, kad ši vieta taps mūsų kultūrinio centru, jungiančiu į bendrą darbą visus geros valios lietuvius. Būtų gražu, kad įvairių pžaiūrų lietuviškos organizacijos ir sambūriai bei pavieniai asmenys bent mažą auką prisidėtų prie šio bendro mūsų visų darbo".

Užsimojimai ir pažadai tikrai gražūs, verti dėmesio, verti ir paramos. Atsimenant, kad Tėvai Jėzuitai jau keliais atvejais yra rodę drąsių ėjimų jungiant, o neskaldant lietuvių jėgas, yra pagrindo tikėti, kad jie tuo keliu eis ir toliau, jei kokia juoda ranka nepradės jiems malšyti. Bet, drąsius vyrus už vertus sumanytus visad reikia paremti.

MARGUTIS

vra patį seniausią Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleista kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So Western Ave., Chicago, Ill.

KAS ir KUR

• Bostone rugsėjo mėn. 5 d. mirė SLA prezidentas adv. Kazys Kalinauskas. Mirė širdies liga, sulaukęs tik 52 metų amžiaus, pačiam gyvenimo pajėgume. Buvo aktyvus daugelio lietuviškų organizacijų narys, sąžiningos pareigos žmogus. Liko žmona Ona Gabriūnaitė, du sūnūs ir duktė.

• Teisėjas J. T. Zuris, iš Chicago, keturiom savaitėm išvyko į Europą.

• Vienos Dailės Meno Akademija, Austrijoje, buvo pakvietusi dail. Alfonsą Dargį dalyvauti Vienos kultūros šventėje su savo kūryba. Dailininkas šventės parodoje, drauge su austrų dailininkais, dalyvavo. Paroda vyko Kuensterhause.

• Dail. Alfonso Dargiaus kūrinius paskutiniuoju laiku įsigijo Philadelphia Museum of Art, University of Rochester, Memorial Art Gallery Rochester, The Fund for the Advancement of Education New York.

Dail. A. Dargis gyvena Rochester, N. Y.

• Lietuvių Dailės Instituto valdybon. įvykusiam suvažiavime

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RERpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. oficio EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

Chicagoje, išrinkta: P. Augius, A. Marčiulionis, V. Petravičius, A. Valeška, T. Valius ir V. Vizgirda.

• P. Lapienė (4447 S. California Ave., Chicago 32, Ill.), paleiško Antano Dinsmano, kilusio iš Biržų apskr., Ramužių kaimo. Yra žinių apie brolių Aleksandra. Žinantieji praneškit Antano Dinsmano adresą.

WATERBURY

VASAROS SEZONO
UZBAIGTUVES — IDOMUS
PIKNIKAS

Vasaros sezono piknikai ir kitokie išvažiavimai baigiasi. Štai ALT Sąjungos Waterbury skyrius rengia paskutinį sezono pikniką, kuofis įvyks sekmadienį, rugsėjo 16 d. Bellevue Lake Grove Park, Waterbury.

Dienos programa, svečiai kalbėtojai, 15 vertingų laimėjimų traukimas, Vincent Klimas orkestras. Turtingas bufetas su skaniais užkandžiais ir išgėrimais.

Pakviesti ir tikima, kad atsilankys daug žymių svečių. Kadangi šiemet bus JAV prezidento rinkimai, taigi dabar visi politikieriai pradeda išeiti viešumon. O kurgi geriausia vieta su tikti paprastus piliečius, jei ne piknike, ar kitoj panašioj sueigoj. O didžiulia Tautinės Sąjungos narių aktyviai dalyvauja politikoje. Ir tikju, kad neklysiu sakydamas, jog žymi didžiulia narių yra geri respublikonai.

Piknikas yra vienos visoms, todėl ir visi vėnoda bus pagerbti ir respublikonai ir demokratai. Lauksime visų ir atsilankant. Lietus ar giedra, o piknikas įvyks. Maloniai kviečia visus atsilankyti.

Rengėjai

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

NEPAGAILEKITE POROS MINUČIŲ

perskaitykite šį pranešimą — tik ką atspaudintos knygos:

P. Galaunės LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS 400 paveikslų \$8.50.
Dr. V. Sruogienės LIETUVOS ISTORIJA 968 pusl. 4 žemėlapiai \$12.00.
S. Raštikio KOVOSE DĖL LIETUVOS 704 pusl. \$7.00.
A. Bironto VARDAN TEISYBES 32 pusl. \$1.00.
N. Butkienės DVYNUKES vaikams apysakos 34 pusl. \$1.00.
Truputį anksčiau atspaudintos:
A. Merkeliis Juozas Tumas VAIŽGANTAS (jo monografija) 398 pusl. 43 paveikslai \$6.00.
V. Mikolaitis Putinas ALTORIŲ SEŠĖLY romanas 3 dalis, 632 pusl. \$6.00.
V. Varnienės DIDŽIOJI VIRĖJĄ 792 pusl. \$ 6.00.
J. Georg MOTERYSTĖ ir naturalus gimimų reguliavimas, išleitis iš moterystės sunkenybių 224 pusl. \$3.00.

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto RINKTINIŲ RASTŲ 7 tomai įrišti \$21.00, perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakdami iš anksto palengvinsite leidėjui nustatyti piek spausdinti egz., nes žinoma puikiai kaip sunki šiuo laiku lietuviškos knygos būklė. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite.
Lietuviškos plokštelės Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabanausko ir kitų dainininkų įdainuotos.
Be to, didelis pasirinkimas: šveicariškų LAIKRODŽIŲ, FOTO, RADIO aparatų, RAŠOMŲ, SIUVAMŲ mašinų, VAIKAMS VEŽIMELIŲ dvigubų sportinių ir nesportinių.
Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovanėlę.

Prekes siunčiame į visas pasaulio šalis, reikalaukite smulkesnių informacijų.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

ATKARPA. Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Rastų prenumeratorių skaičių:

Pavardė, vardas Nr. gatvė

Miestas, valstybė

Parašas

OMAHA

NETEKOME SKAUČIŲ
VIETININKĖS

Ilgametė lietuvių skaučių vietininkė, Omahoje, paskautininkė Regina Parulytė rugpjūčio mėn. pabaigoje išsikėlė į Čikagą pas p.p. Kriaucėlius (seserį Ireną ir svainį vet. dr. Leoną).

Paskaut. R. Parulytė viena iš aktyvųjų steigėjų skaučių vietininkijos Omahoje, o vietininkijai įsisteigus (1951 m. rudenį) — pastovi jos vadovė iki išsikėlimo į Čikagą. Penketą metų vadovaudama skaučių vietininkijai Omahoje, paskaut. R. Parulytė įdėjo į skautiškąją veiklą daug darbo ir pasišventimo, todėl jos išsikėlimą Omahos skautės lietuvaitės ir jų tėvai ilgai jaus.

STOVYKLAVO SKAUTAI

Omahos lietuvių skautų vietininko ir dvasios vado skautininko kun. L. Musteikio pastangomis nemokamai buvo gauta savaitė (rugg. 20-26) laiko skautams stovykla "Christ Child Camp", esanti 25 mylių atstume nuo Omahos. Šį kartą stovyklauti pačių mažųjų skautukų neimta, mat norėta stovyklavimą praveisti natūraliose gamtos sąlygose, kuo mažiausiai naudojan-tis moderniais stovyklos įrengimais.

Kiekvienam aplankiusiam pačių skautų darbų įrengtą stovyklavietę, ji paliko malonų įspūdį. Pamilo savo stovyklavietę ir jos gyventojai skautai. Ir stovyklavimo laikui baigiantis, visi kartoją tą patį sakinį: "Kad taip dar nors savaitę".

Stovyklai valovavo prieš pusmetį iš Venecuolos į Omahą atsikėlęs paskaut. Rymantas Guzulaitis. Tai aštuoniolikmetis jaunuolis kūnu ir dūšia atsidavęs skautiškajai veiklai, ne kartą stovyklavęs Venecuolos džiunglėse.

J. P.

NEWARK

TEVĄ T. ŽICRAITĮ IŠKELIA
Į MICHIGAN

Tėvas Tomas Žiūraitis O. P. plačiai žinomas lietuvių tautinei ir katalikiškai visuomenei, iš Metuchen, N. J., kur gyvena ir dirbo kaip kapelionas vienuolyne, panašioms pareigoms iškeliamas į Michigan valstybę. T. T. Žiūraitis buvo aktyvus lietuviškoje veikloje tarp visų organizacijų, kaip tarp katalikiškų, taip ir tautinių, dėl ko visų lietuvių ir buvo gerbiamas.
Atsisveikinimui su T. T. Žiūraitiu Newarko apylinkės lietuviai rengia išleistuves, kurių paruošimu rūpinasi p. V. Dilis, vietos lietuvių veikėjas.

PAIEŠKOJIMAS

Ieškau Bernardo Ališausko ir Juozo Velickos, abudu kilimo Mariampolės. Bernardas Ališauskas anksčiau gyveno Anglijoje. Jie patys arba žinantieji apie juos prašau suteikti man žinių, būsiu dėkingas. Atsiliepti ir rašyti adresu: Kaziu Ališauskui, 3738 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill., U. S. A. Turiu žinių iš Lietuvos.

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Usisakykit KARI nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykit vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykit:

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	2.00	Milžino paukštmė	2.50
V. Minkūnas		Balys Sruoga	
Anoj pusėj ežero	1.50	Mėnuo vad. medaus	2.50
P. Andriūsis		N. Mazalaitė	
Aukso kirvis	2.50	Naktys Karališkiose	2.00
Juozas Svaistas		L. Dovydenas	
Apie laiką ir žmones	2.50	Ora pro nobis	4.00
J. Aistis		J. Gliuda	
Audra Žemaičiuose	2.20	Orfėjaus medis	3.00
VL. Andriukaitis		A. Nyka-Niliūnas	
Atlaidų pavėsy	4.00	Pažemintieji ir nuskriaustieji	2.50
P. Abelkis		F. M. Dostojevskis	
Aukso ruduo	1.25	Po Tėvynės dangum	2.00
M. Vaitkus		Žodžiai vytės Nemunėlio.	
Būdas Senovės Lietuvių...	4.00	Paveikslai V. Augustino	
Sim. Daukantas		Pragaro pošvaisės	3.50
Būkite sveiki	2.00	V. Alantas	
Dr. S. Biežis		Pirmas rūpestis	2.00
Baltasis Vilkas	1.00	Jurgis Jankus	
K. Binkis		Pietų vėjelis	1.00
Balutis	1.50	Vytė Nemunėlis	
J. J. Bačiūno leidinys		Paklydę paukščiai I	2.20
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Jurgis Jankus	
B. Stundžia		Paklydę paukščiai II	2.00
Cezaris	2.00	Jurgis Jankus	
Mirko Jelsiūt		Pietų kryžiaus padangėje	4.50
Didžioji kryžkelė	2.00	Sudarė Gaučys	
B. Brazdžionis		Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
Duktė	2.40	M. Springborn	
Alė Ruta		Petras Sirvakas	2.70
Dainitai ir nuorūkos	1.00	Juozas Svaistas	
Leonardas Žitkevičius		Po raganos kirvis	1.50
Don Kamilius mažasis	2.50	Jurgis Jankus	
pasaulis		Pabučiavimas	1.50
Guarėschi		J. Grušas	
Didžiosios atgailos	3.50	Rytų pasakos	3.00
R. Spalis		V. Krėvė	
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Raudoni batukai	1.50
Stepas Zobarskas		Jurgis Savickis	
Eldorado	1.80	Sudie, pone Čipse	0.70
J. Svaistas		James Hilton	
Gyvačių lizdas	2.60	Strėlė danguje	2.00
Francis Mauriac		Henrikas Radauskas	
Gimdytoja	1.75	Saulės Takas	3.50
Francis Mauriac		Nelė Mazalaitė	
Gabija, literatūros metraštis	6.50	Silkai ir vilkai	1.00
Gintariniai vartai	2.00	Runcė Dandierin is	
N. Mazalaitė		Senųjų lietuviškų	
Gyvulių ūkis	1.00	knųgų istorija	3.00
George Orwell		V. Biržiška, kiet. virš.	
Giesmė apie Gediminą	2.00	papr. virš.	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Saulutė debesėlius	1.50
Jaunai inteligentei	1.25	L. Žitkevičius	
V. Andriukaitytė		Sventieji akmenys	2.00
Kryžkelės	3.50	Faustas Kirša	
A. Vienuolis		Sventoji Lietuva	3.00
Kaimynai	2.50	Jurgis Savickis	
J. Paukstelis		Teresė Neumanaitė	3.00
Kaip jie mus sušaudė	1.80	J. Burkus	
J. Petraitis		Tipelis	3.00
Kuprelis	2.00	Pulgis Andriūsis (įrišta)	
Keliai ir kryžkelės	2.50	Trumpa diena	4.00
Putinas		Alė Ruta	
Kon - Tihi	3.75	Tomas Nipernadis	2.50
Thor Heyerdahl		August Gailit	
V. S. Rymont I-II-III-IV	po 3.00	Tarp pelių ir vyrų	1.20
I ir II dalis		John Steinback	
III ir IV dalis	po 3.50	Užgesęs sniegas	2.50
Aukros raštai	5.00	Aloyzas Baronas	
Loreta	1.80	Ugnies parduvas	1.00
Stasius Būdas		Balys Rukša	
Kregždutė I	1.50	Uždraustas stebuklas	2.60
A. Rimkūnas		Stasius Būdas	
Kiškučio vardinės	1.50	Vanagaitis	2.00
Stasys Džiugas		monografija	
Lietuvos pinigai	5.00	Valerijono lašai	1.00
Juozas K. Karys		Dr. S. Aliūnas	
Lietuva	2.75	Vilnius Lietuvos gyvenime	1.50
A. Bendorius		Dr. A. Šapoka	
Laikslai žmonėms	2.00	Velykų pasakos	1.00
G. Papini		N. Butkienė	
Moters širdis	2.60	Vyturėliai Laukuose	0.70
Guy de Maupassant		Vikt. Šimaitis	
Lyrikos kraitis	5.00	Trylika nelaimių	1.20
Medžio raiziniai	2.50	R. Spalis	
Ign. Konėlius		Vaikų knygelė	1.00
Mikuckis		M. Valančius	
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite:		Varpai skamba	2.50
DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio		Stasius Būdas	
		Žemaitis krikštas	2.50
		P. Abelkis	
		Žemaitis nepražus	3.00
		Balys Sruoga	

Antra sueiga tavernoje

Kai Dirvoje (rugp. 30, 1956) pasirodė draugiškų priešų pasikalbėjimas, įvykęs tavernoje, tai visi to pasikalbėjimo dalyviai taip susijaudino, kad tuoj susitelefonojo ir sutarė tuč tuojau sueiti į tą pačią taverną. Sutar-tu laiku pribuvo Tamas, Matas, Kazys ir aš. Visi pasidžiaugėme, kad mūsų mintys Dirvos dėka pateko į plačiąjį lietuvių visuomenę. Paaikškėjo, kad visi to Dirvos numerio pirkosi po keletą egzempliorių. Po vieną pasilikome sau amžinai atmintinai, o kitus dalijome savo pažįstamiems ir siuntėme tremtiniams. Tada Tamas mums pareiškė:

— Jei žinočiau, kuris iš jūsų Dirvai patiekė mūsų pasikalbėjimą, tai tam "fundyčiau" to, ko tik jis nori ir tiek, kiek jis nori. Kadangi to nežinau ir jūsų klausinėti apie tai nepridera, tai turėčiau naują pasiūlymą. Va, turiu Naujienų num. 205 (rugp. 30, 1956). To numerio editorialas skirtas gvilindimui respublikonų ir demokratų partijų pasisakymams laimėti ateinančius rinkimus. Jūs, be abejonės, esate tą editorialą skaitę ir susidarę savo nuomonę. Kviečiu pasakyti savo nuomones. Kurio nuomonę pripažįsime geriausia, tam vaisės "fundysiu" aš.

Pasiūlymą mielai priėmėme ir, prieš akis turėdami minėtą editorialą, reiškėme savo nuomones. Mūsų trijų nuomonės buvo sekančios:

— Ponas redaktorius va išvedžioja, būk respublikonai visą savo išganyką matą Eisenhowerio asmenyje. Girdi, kito kandidato nesurandą. Seniau taip nebūdavo, Kas, girdi, atsitiko. Ar, girdi, respublikonų partija suvargę politiškai? Girdi, demokratų pasisakymai esą geresni. Stambaus kalibro vadų jiems ne-truksta.

Su šitokia išvada sutikti negalima. Kaip sykis yra priešin-gai — ne respublikonams trūksta stambaus kalibro vadų, o demokratams. Imkime respublikonų viceprezidentą Nixoną. Jisai anuomet nustūmė nuo aukšto pedestalalo ir uždarė kalėjimą Hissą, nežiūrint į tai, kad tą išdaviką užtardavo tada prez. Tru-manas, Adlai Stevensonas ir al-bės Kremliaus bernų. Nixonas visa galva aukščiau stovi už bet kurį demokratų vadą.

Tą patį galima pasakyti apie respublikonų vadą Thomas E. Dewey. Respublikonų "keynote-ris" gub. Langlie nepalyginamai geriau pasirodė už demokratų gub. Clement. Trumanas savo prezidentavimo metu neretai kviesdavo dabartinį sekr. Dulles į pasitarimus, ištikus painiems užsienio reikalams. Galima būtų ir toliau panašiai įrodinėti, bet jau ir to pakanka, kad įsitikinusi, jog Naujienų redaktorius išvedžiojimui neturi gero pagrindo.

Taip kalbėjau aš. Po manęs va ką pasakė Matas:

— Naujienų redaktorius, va, stato klausimą: "Jei prez. Eisenhoweris laimės, tai ar antrojo termino metu jisai bus laimingesnis ir sugebės paruošti naujus žmones, kurie galėtų perimti iš jo rankų partijos vadovybę?"

Man atrodo, kad tai perdidelis rūpestis Naujienų skaitytojams. Mums čia prašyte prašosi toks klausimas: ar Amerikos Lietuvių Tarybos vadai jau pasirūpino paruošti vadus, kurie galės iš jų rankų perimti Alto vadovybę? Tą padaryti Tarybos vadai turėjo nepalyginamai daugiau laiko, negu prez. Eisenhoweris. Ar Tarybos vadai buvo apdairesni ir laimingesni, negu prez. Eisenhoweris? Toliau, va čia rašoma, kad demokratų vadai konvencijoje varžėsi dėl nominacijų į prezidentus ir viceprezidentus.

Vėl prašyte prašosi klausimas: ar vyksta panašios varžytinės renkant Amerikos Lietuvių Tarybos vadus?

Suprantama, kad mes visi trys smagiai šypsojomės tą Mato pastabą klausydami. Pagalios prabilo Kazys. O jis pasakė:

— Dr. Pijus Grigaitis, savo editorialą baigdamas, stato bauginantį klausimą: "Išrinksimė Eisenhowerį, o kas bus toliau?"

Prašyte prašosi kitoks klausimas, būtent: persiskirs su šiuo pasauliu Dr. Pijus Grigaitis, ir kur tada atsidurs Naujienos ir jo bendraminčiai?

Visi smagiai tada nusijuokėme, o Tamas, pašokęs, mums padavė ranką ir tarė:

— Jūsų visų mintys tokios įdomios ir geros, kad nežinau, kuri geriausia. Todėl ir šiandien vaišinu jus visus.

Betuštindami vokiško alaus stiklus, smagiai šnekučiavome. Užsiminėme apie šį ir apie tą. Vienu tarpu Tamas tarė:

— Ar kuris nors iš jūsų yra skaitęs štai šį Sandaros numerį, kur rašoma apie katalikų siūlomus mūsų himno pakeitimus? Jei taip, tai ką jūs manote apie tai?

Pasirodė, kad visi buvome skaitę, o savo nuomonę panoro pareikšti Kazys. Jis pasakė:

— Kadangi mūsų himne nėra paminėtas Dievas, tai kaipurie katalikiški vadai ir varosi, kad himnas būtų taip pakeistas, kad jame rastų vietą Dievui, nes, girdi, Jis vienas tegalys išgelbėti Lietuvą iš komunistinio jungo.

Himno "sudievinimo" siūlytojai privalo atsiminti carinės Rusijos himną — "Bože caria chra-ni". Tas himnas prasideda ir baigiasi Dievu. Caro laikais tas himnas plačiai buvo giedamas. Na, o tas himnas neišgelbėjo nei caro, nei išgelbėjo rusų tautą nuo patekimo po komunistinio jungo.

Matas dar pridėjo:

— Tikinčiųjų vadai kartais nueina į nežmoniškas kraštutinybes. Pagonas Pilotas keturis ar penkis sykius atsisakė pasirašyti mirties sprendimą Kristui. Pilotas įrodinėjo, kad jis nematęs Kristuje kaltės. Bet tąsyk

Vyriausiojo teismo pirmininkui Earl Warrenui lankantis Indijoje, Delhi universitetas jį pagerbė teisių mokslo garbės doktoratu.

Tuos įvykius žinau ne iš sausų pastabų

BALTAI ČESLOVO MILAŠIAUS KNYGOJE

V. KAVALIŪNAS

1953 m. Paryžiuje išėjo lietuviams šiek tiek pažįstamo lenkų poeto Česlovo Milašiaus knyga "PAVERGTOJI MINTIS" (LA PENSEE CAPTIVE), versta iš lenkų kalbos A. Proudhommeau ir paties autoriaus.

Tai gili ir subtili studija, ku-

tikrojo tikėjimo vyriausieji kunigai įrodinėjo, kad Kristus esąs vertas mirties ir Pilotas buvo priverstas daryti nuolaidą.

Tikybės mokslas moko, kad Dievas yra visur. Kristus liepė įsižiūrėti į lauko lelijas ir pamatyti, kad nei Saliamonas visoje savo garbėje nebuvo taip apsi-vilkęs, kaip kiekviena iš jų. Tikinčiam visi daiktai primena Dievą. Todėl tikintysis himną giedodamas gali ir privalo nuo pradžios iki galo vaizduotis Dievą, nors Dievas ir nebūtų paminėtas.

Tai va, keletas balsų vadams iš šalies.

riuje poetas, ypač gerai pažinęs rašytojų bei menininkų gyvenimo aplinką sovietinės okupacijos metu, bando atskleisti žmogaus sielos gelmes logokratinio, t. y. siekiančio valdyti žmogaus mintį, protą ir dvasią, režimo vergijoje. Tai, filosofo Kral Jaspers knygos įžangos žodžiais, dokumentas ir tuo pat metu puiki interpretacija, kurioje Č. Milašius pagauna tikrą realybės esmę ir prado, kaip žmogus pasikeičia, nuolat jausdamas, jog jis kiekvienu momentu gali būti sunaikintas, ir kuri verčia mus būti protingesniais, teisiant tuos, kurie yra priversti gyventi totalitariniame režime.

Norint kalbėti apie šią knygą esmingiau ir plačiau, turbūt reikėtų kelių ilgų straipsnių. Šiuo kartu tenorėčiau kiek sustoti prie paskutinio knygos skyriaus — "Baltai", skirto atskleisti estų, latvių ir lietuvių tragedijai.

— Ar žinai, kas tau atsitiks, jei tu nuolat galvosi apie savo

baltus ir stovyklas, — paklausė mane vieną kartą mano bičiulis Varšuvoje: — Tu išeikvosi liku-sį tau gyventi laiką ir atsidursi prieš Zeuso veidą, kuris, rodydamas į tave pirštu, sušuks: "Kvailas žmogau, užsiimdamas nie kais, praleidai savo laiką", — pradeda skyrį apie baltus Č. Milašius.

— Tikrai, — tęsia autorius toliau, — man sunku nebegalvoti apie baltus — tautas, kurių kūnas yra mindžiojamas istorijos — dramblio, ir, nebedamas rizikos, užuot rašęs odes galin-giems pavergėjams, atskleidžia kampą uždangos, už kurios vyksta ligi tol pasauliui negirdėta žmogaus tragedija.

"Pabaltijo kraštai — Estija, Latvija ir Lietuva — yra, kaip žinoma, didelio žemyninio mas-syvo pakraštyje. Įlanka juos skiria nuo Suomijos, o Baltijos jūra nuo Švedijos. Tautos, kurios čia gyvena, nėra slavai. Estų kalba yra gimininga suomių kalbai. Artimos lietuvių ir latvių kalbos tebėra mokslininkams mįslė ligi šių dienų: nėra žinoma, iš kur šios gentys atkeliavo į Nemuno ir Dauguvos baseiną. Tėra žino-ma, kad išnykusieji Prūsai kalbėjo ta pačia kalba. Iš šių trijų tautų tik lietuviams praeityje buvo pavykę sukurti galingą val-stybę, kurios sienos per keletą šimtmečių buvo nusitęsios toli į rytus ir pietus".

Autorius, metęs žvilgsnį į šių trijų tautų praeitį, kiek sustoja prie jų nepriklausomo gyvenimo, toliau eina Molotovo-Ribben-tropo aktas, NKVD režimas, na-cijų invazija ir žydų skerdynės, paremtos rasine doktrina, paga-liau 1944 m., kada ir vėl sovietinė armija užlieja šiuos kraštus ir yrasieda gyvenimas, tūkstan-tį kartų žiauresnis negu caro lai-kais. Planingas gyventojų naikie-čiai, krašto kolonizavimas, stengiamasis pakeisti ne tik so-cialinę santvarką, bet ir žmogaus vidaus pasaulį.

Č. Milašius kiek ilgaliau su-stoja prie vieno skaudaus turinio laiško, rašyto vienos 1949 m. iš-tremtos pabaltiečių šeimos, susi-dedancios iš motinos ir dviejų dukterų. Šio laiško, rašančio apie kolchozo darbus už Uralo, kiek-viena paskutinė eilutės raidė yra kiek storesnė. Skaitant šias rai-des vertikalčiai, gaunami žodžiai: "amžinieji vergai".

Toliau statomas klausimas: leistina ar neleistina aukštesnio tikslo — būsimo komunistinio rojaus — vardu sunaikinti šias tris būtybes, kurios lyg simbo-lizuoja čia tris pavergtas tau-tas? Komunistai atsako, kad tai leistina, o "krikščionys tvirtina, jog niekam negalima daryti blo-ga, nes kiekvienas žmogus yra brangus. Tačiau, pareiškę tokią gražią nuomonę, jie nepajudins nei mažojo rankos pirščuko kam nors padėti".

Skaitant šiuos Č. Milašiaus žo-džius, ir matant vadinamojo krikščioniško vakarų pasaulio atstovų šypsenas nekaltų aukų

Imigracijos muziejaus vėjus vykdomas tarp visų amerikiečių. Jei aukos prašytojas pasibels ir į tavo namų duris, neužmiršk šį svarbų reikalą paremti.

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntė:

Andr. Bludžius, Detroit	\$1.00
Ign. Kaunelis, Detroit	1.00
Vl. Maželis, Chicago	2.00
J. Gudėnas, Cleveland	1.00
A. Kazukauskas, Paterson	1.00
A. Smagrauskas, Dearborn	1.00
A. Vaivadienė, Cleveland	1.00
V. Gruzdy, Cleveland	1.00
J. Černius, Flint	2.00
J. Cichocki, Cleveland	1.00
J. Linkevičius, Chicago	2.00
St. Vaičius, Chicago	3.00
J. Verbalis, Pa.	1.00

Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

KAS

UŽSISAKE

DIRVĄ —

TAS NESIGAILEJO!

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai.

Rašykit šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

2000 LAIPSNIU

STROH'S ALUS YRA VERDAMAS PRIE 2000°...

PADARO ŠVIESESNIU, SKANESNIU,
DAUGIAU GAIVINANČIU!

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINES
KAINAS!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Stroh's yra Amerikos vienintėlis ugnim verdamas alus!

Stroh's alaus gamykla pripažinta užtarnautas nuopelnas vykdam didžiausią gamykloje saugumą. Ta proga, pagerbimo iškilmėse, W. J. Smail — viceprezidentas Michigan Mutual Liability Co. (kairė) įteikia diplomą Stroh's personalinio skyriaus vedėjui Edward Kennedy ir James O'Neil — Stroh's saugumo priežiūros vedėjui.

Bezdžionės ir veidrodis

Prisimenu, man esant dar pradžios mokykloje, reikėjo pasakyti eilėraščių apie bezdžionę ir veidrodį ir nupasakoti eilėraščių mintį. Tada dar nebuvau tikras, jog tai iš tikrųjų taip yra gyvenime. Dabar pats įsitikinau skaitydami Draugą, kad tai yra tikra teisybė.

Kai ALT S-ga rengė Washingtono saskrydį, kurio norėta surasti kiek galima daugiau bičiulių Lietuvos krašto vadavimui reikalingam ir tuo būdu pagreitinti lietuvių tautos vadavimą iš rusų vergijos, tai katalikų laikraštis "Draugas" įdėjo į Washingtono visuomenininkų atsišaukimą, kad tame saskrydyje lietuviui nedalyvautų, nes tai rengia ALT S-ga. Vėliau Draugas pradėjo tą akciją plėsti ir apvainikavo vedamuoju, pasisakydamas neigiamai dėl saskrydžio, nors tikrai žinojo, jog tai daroma Lietuvos ir lietuvių naudai. Visa tai Draugui atrodė gražu ir gera, kol jis nepažvelgė į veidrodį, kaip toji besigirdama bezdžionė.

Kada p. Meškauskas Vienybėje parašė neigiamą pasisakymą apie Kultūros Kongresą, tai Draugas p. Meškauską pastatė ant galvos. Ir priminė, jog jis verčias šiukšles ne ten, kur reikią. Draugas š. m. rugpjūčio 20 d. rašė: "Šiandien vedant kovą už Lietuvos išlaisvinimą kiekvienas įtakingas asmuo yra mums brangus, ir lietuviui džiaugiasi kiekvienu kongresmanu ar senatorium, atvykstančiu pasakyti žodžio į lietuvių parengimus... Draugai sunkiai įgyjami..." (Mano pabraukta). Štai, kai Draugas pažvelgė į veidrodį, tai ir pastebėjo, jog jo veidas yra iškreiptas ir kad jis niekina kitus neteisingai, kad jam pačiam reikia pasirašyti kaltinamą aktą. Kai partijos reikalai nusteibia krašto vadavimą, tai ir susidaro toks iškreiptas veidas ir tada nebemato, jog pats Draugas stovi ant galvos ir nepajėgia įžvelgti, kur yra teisybė.

Tą pačią progą reikia prisiminti ir vysk. Brizgio pamokslą, pasakytą šių metų rugsėjo 2 d. Kanados lietuvių dienoje, Windsor. Jis pabrėžė, kad kiekvienas lietuvis turįs įsijungti Lietuvos laisvinimo darban. Ir kad šis darbas yra pirmaeilis. Anot vyskupo Brizgio, krašto vadavimui reikalingas negali nustelbti nei kultūriniai nei bendruomeniniai. Ir kadangi tai buvo pasakyta nuo altoriaus, tai toks pareiškimas yra tikrai nuostabus. Tik darosi nesuprantama, kodėl pats vyskupas toje kovoje nedalyvauja, o liepia tai daryti tik kitiems. Prisiminkime atsakymą dalyvauti saskrydyje.

Turbūt visi gerai žino, kad ALT S-gos surengtas saskrydis Washingtono buvo ne kas kitas, kaip didelis mūšis dėl krašto laisvės. Ir jis buvo laimėtas su dideliu grobiu. Jei šiame mūšyje būtų dalyvavę visi lietuvių, neišskiriant nei vyskupo Brizgio, nei lietuvių spaudos, nei ALT bei Vliko vadų, būtų tikrai pasigrobę ne tik 300 žymių asmenų, bet žymiai daugiau. Tuo atveju mes tikėtume vyskupo žodžiams ir intencijoms, mes tikėtume ir Draugo aimanavimams dėl tautinės vienybės ir dėl krašto vadavimo.

Tokia pat istorija yra ir su Vliko pirmininku. Kanados lietuvių dienoje p. Matulionis ragino visus lietuvius rėkti rėkti ir šaukti, kad mūsų žemė dega ir kad reikia prašyti pagalbos jai vaduoti. Tas viskas gerai. Bet kai Dr. St. Biežis šaukė kovon dėl krašto laisvės, tai Vliko žmo-

nių mes nematėme mūšyje ir gal būt pakuždomis ragino kitus nedalyvauti.

Po šių pastabų apmąstymo išryškėjo didelė problema, kurios čia nenagrinėsime, tik pastebėsime, jog lietuvių katalikų dvasiškių vadovybė šiandien ne-

beatstovauja visų lietuvių katalikų, bet tik priklausančius krikščionių demokratų partijai bei ateitininkijai. Tam tikrais atvejais jie užtaria marksistines grupes, kol šiosios palaiko krikščionių demokratų politinę pusę. Tai faktai, apie kuriuos lietuviui turi rimtai pagalvoti ir daryti išvadas.

A. Musteikis

Laisvosios tėvynės stovykla

(sk.) Rugp. 25 — rugs. 3 l. Holiday Harbour parke, Kanadoje, stovyklavo JAV ir Kanados skautai. Ši stovykla sulaukė stovyklautojų iš Bostono, Clevelando, Chicagos, Detroito, Elizabetho, Los Angeles, New Haveno, New Yorko, Rochesterio, Stamfordo, Waterburio ir Worcesterio — JAV ir kanadiškųjų vietovių — Hamiltono, Londono, Montrelio, Niagara Falls, St. Catharines, Toronto ir kt. Visą laiką stovyklavusiųjų skaičius svyravo tarp 110-120 asm., tačiau uždarymo savaitgaliai suvažiavo iki 267 asm.

Tą savaitgalį Laisvosios Tėvynės stovyklon suskrido posėdžiams Liet. Skautų S-gos Tarybos nariai, kurių šiai progai suvažiavo net 21 narys. Tai buvo pirmas ir toks gausus Tarybos narių susitikimas po išsiskirtymo iš Voketijos.

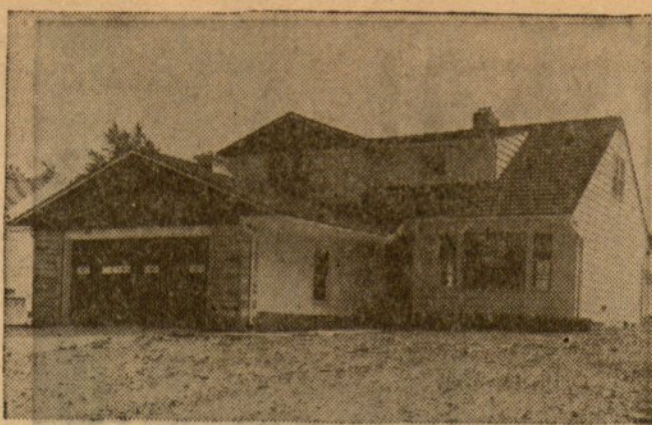
Nepaprasta malonus dėmesys Laisvosios Tėvynės stovyklai buvo parodytas iš Kanados skautų pusės. Jie ne tik įvairiomis progomis lankė stovyklą, bet rugpjūčio 31 d. lauko metu įteikė sktn. prof. Stp. Kolupailai Lietuvos Skautų S-gai skirtą sidabrinę lėkštę su tokiu įrašu: "Presented to the Lithuanian Boy & Girl Scouts in Exile by the Essex District Scout & Guide Movement in Canada, August 31, 1956". Ši brangi dovana dabar yra LSS Tarybos Pirmijos žinioje. Tarybos nutarimu ji bus persiunčiama visoms skautiškomis vietovėms, kur tik bus rengiamos skautiškos ar šiaip lietuvių parodos.

Taip pat svarbus ir The Windsor Daily Star rugp. 2 numerioje tilpęs Laisvosios Tėvynės stovyklos aprašymas. Jame pabrėžta, kad Kanados skautija sveikina lietuvių skautus-tes stovyklaujančius jų žemėje. Ten pat atspausdinta nuotrauka iš skautų ruošos stovyklos virtuvėje. Apie stovyklos tikslą laikraštis rašo, kad lietuvių skautai-tes esą tremtiniai iš Lietuvos ir suvažiavę ruošti tam laikui, kada jų Tėvynė bus laisva nuo komunistinės priespaudos ir jie galės grįžti namo. Gražiai atsiliepta ir apie Laisvosios Tėvynės stovyklos viršininką sktn. prof. Stp. Kolupailą.

**BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS**

**The
Cleveland
Trust Company**
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — iš Lietuvos rašydamos greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augėčiau. simokėtinai. Naujausi modeliai.
V. BARTKUS. Adr.: 1031 Ansel Rd., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-4014.

Tautinė namų savaitė Clevelande įvyksia rugsėjo mėn. 15-23 dienomis. Dvidešimt du didesni namų statytojai atidarys savo statomus namus platesniam jų apžiūrėjimui. Visi gyventojai kviečiami pasekti tuo reikalu būsimus didžiuosius laikraščiuose apgarsinimus ir lankyti naujus namus, susipažinti su moderniais ir patogiais įrengimais.

užkamšymą. Brolijos dvasios vadovas vyr. sktn. J. Vaišnyš, SJ, savo žodyje pasidžiaugė stovyklautojų išlaikytą discipliną ir dvasia. Akad. Skautų Sąjūdžio vardu kalbėjo pskn. Mikėnas. Laisvosios Tėvynės stovykloje tai buvo partizanų daina. Laužai buvo baigiami Lietuva Brangi ir tradicine Ateina Naktis, Mielas lauzų svečias buvo ir Essex apskrities tuntininkas sktn. Edgar Ronald, kuris su malonumu dalyvavo net ir dainose.

Rugs. 3 d. vidurdienį paskutinį kartą nusileido mūsų trispalvė, greta kurios visą laiką plėvėso JAV ir Kanados vėliavos. Praskamba atsisveikinimo žodžiai. Stovyklos viršininkas prof. sktn. Kolupaila džiaugiasi turėtu puikiu oru, dėkoja pasivertusiems talkininkams ir stovyklautojams.

Laisvosios Tėvynės stovyklos įrengimo našta nepaprastai tvirtais pečiais išnešė detroitieškis pskn. Antanas Banionis. Anot prof. Kolupailos iš jo visų iki šiol matytų stovyklų pskn. A. Banionis buvęs geriausias stovyklautojų maitintojas. Jo talkininkas ir stovyklos siela buvęs sk. vytilis sl. Česl. Anužis. Seseirijos ir Brolijos stovyklų komentantai buvo pskn. D. D. Pulkau-ninkaitė ir pskn. R. Minkūnas.

LSS Pirmijos pirm. vyr. sktn. V. Čepas padėjo visiems už parodytą kantrybę dėl Tarybos posėdžių ir pareiškė nepaprastą padėką detroitieškiams skautams už jų kruopštumą ir visų spragų išėjimą iš spaudos ir siuntinėjamas užsisiųsiems.

Devyniomis spalvomis jame atvaizduota Lietuvos žemė: aukštumos, kalnai, lygumos, žemumos, ežerai, upės, upeliai, keliai. Jame rasi visus Lietuvos miestus, miestelius, bažnytkaimius, buvusius ir tikimas sienas su kaimynais. Žinovai sako, kad tokio Lietuvos žemėlapių dar neturėjome.

Prie žemėlapių pridėta atskira knygelė — vardynas su žemėlapiu paaiškinimais ir 7000 vietovardžių. Žemėlapis išleistas dviejų formų: sulankstomas, knygelės pavidalo, \$3.50, ir sieninis, specialaus popierio, suvyniotas į vamzdelį, \$4.50. Su persiuntimu \$5.00. Žemėlapių reikalų kreiptis į LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS administraciją, 265 C Street, South Boston 27, Mass., į LE platintojus ir lietuviškų knygų pardavėjus.

May Co. 6 aukšte kilimų skyriuje, nuo rugsėjo mėn. 17 d. iki rugsėjo 21 d. rengiama kilimų paroda. Ši paroda kiekvienam lankytojui gali duoti daug naujų idėjų, kaip gražiau papuošti savo kambarius. Taip pat, drauge su kilimais, bus ir kitų papuošalų paroda. Specialios programos bus kiekvieną dieną. Pirmadienį programos pradžia 2:30 ir 6:30 val. Antradienį 3:30 val., trečiadienį 2:30 val., ketvirtadienį ir penktadienį 3:30 val.

SENATOR ESTES KEFAUVER

KALBĖS

DEMOCRATIC PARTY STEER ROAST

SEKMADIENĮ, RUGSĖJO 16 D.

EUCLID BEACH PARK

PRADŽIA 1:30 VAL.

TAUTINIŲ GRUPIŲ PASIRODYMAS, MUZIKA IR ŠOKIAI, DISC-JOCKEY BILL RANDLE SHOW Games — Prizes — Rides — Gala Entertainment

Sponsored by the ...
DEMOCRATIC PARTY, CUYAHOGA COUNTY
RAY T. MILLER, Chairman
GEORGE A. GREEN, Steer Roast Chairman.

ĮEJIMAS LAISVAS... VISI KVIEČIAM!

the MAY co's BASEMENT store

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

ORLON IR DYNEL

Beavallure

PALTAI

\$58

Reguliariai \$85!

65% Orlon. 35% Dynel.

Puikios mados... prieinama kaina. Gražūs, smagūs paltai, padaryti iš 65% Orlon ir 35% Dynel, dabar gali būti jūsų šia žema, žema kaina! Keli stiliai pasirinkimui Platinum, Pilkose ar Beige spalvose. Dydžiai 8 iki 18. Vsi yra su gražiu pamušalu.

Specialūs

Maža grupė charcoal, juodų ir rudų orlon ir lynel paltų ta pačia žema kaina. Kol bus galima gauti. Dydžiai 8 iki 16.

Paklauskite apie mūsų išsimokėjimo planą.

The May Co.'s Cool Basement Misses' and Women's Coat Department

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgys skaitydami humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išleina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.

Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus. Atskiras numeris 30 cnt.

STUDENTU ŽODIS

Nr. 51

Redaguoja. D. Bartuškaitė, Pr. Bilėnas, R. Mieželis ir S. Šimoliūnas. Red. adresai: 16817 Stoe- pel, Detroit 21, Mich.

Nr. 51

NAUJIEMS STUDENTAMS

Sveikindamas jaunuosius studentus, kurie už savaitės žengs į universitetus. Už durų pasiliks brangūs vaikystės rytmetis ir gležnutė jaunystė. Prieš akis atsivers jauno vyro ir moters pasaulis su savo šviesuliais ir šešėliais.

Tie iš jūsų esate laimingi, kurie be tėvų gūžtos lietuviškos įtakos dar buvotė šeštadieninėje ar lituanistinėje mokykloje. Jūs tuomet būsite geriau prisirengę gyvenimui. Nes didingų universitetų papėdėje lietuviški reikalai gali pasirodyti pilkais ir mažičiais. Prieš kiek ten metų jaunuolis, įžengęs universiteto rūmuose, pasigėdo lietuviškų mokslinių veikalų ir atradimų. Tuomet jis pradėjo kaltinti savus žmones, kad jie nesugebėjo ar nemokėjo pasirūpinti tokiais svarbiais reikalais. Bet vėliau jis pamatė, kad ne čia glūdi tautos didybė. Gal žmonių didingumas tikrai išryškė tik nelaimėje. O lietuviai savo dažnose nelaimėse buvo herojiški ir kūrybingi.

Jacques Maritainui, prancūzų filosofui, Prancūzija buvo miliausia, kai ji buvo visiškai pralaimėjusi. Tuomet jis įsitikino, kad Prancūzija nežus. Todėl jei atidžiau pažvelgsite į lietuviškus laukus, ir Jūs įsitikinsite, kad Lietuva neišnyks ir kartu visiškai nežinomybėn nenusuks Jūsų pergyvenimai lietuviškuose tėvų namuose. Jūs galite būti vientiesiais žmonėmis visą savo gyvenimą, jei to tik norėsite.

Tačiau Jūsų pareiga nepaskęsti miesčionijoje, bet per savo domesį ir norą susirasti save pasaulyje, kurio Jūs nesukūrėte. Sekmės ir gero vėjo, jaunieji broliai!

KUR EINI. MANOJI KARTA?

SAULIUS SIMOLIONAS

Atsiminimų knygos ir straipsniai šiandien pas mus dažni paukščiai. Tačiau dabartinio laiko charakteristikos labai mažoka. Šio fakto priežastis lengvai suvokiama. Mūsų išeivijos vyresnioji karta, kuri ir užpildė spaudos puslapius, gyvena skurdžioji ir monotoniškoji juodadarbių aplinkoj. Todėl jie savo tarpe palieka ieškoti prasmės atsiminimuose ir sapnuose, taip sakant, nebestovi gyvenimo srovėje, nes karo audrų ir emigracijos jie buvo išvietinti iš nominalaus gyvenimo vagos.

Šviežesnio ir realesnio požūrio natūraliai tenka laukti iš jaunesnės kartos, kuri nėra nei medžiaginiai, nei dvasiniai išprievartauta, kuri kaip taisyklė, veržiasi į praktiškas profesijas, užsitikrindama ekonominių gerbių ir laisvalaikio. Tik jaunesnioji karta, išskyrus vieną kitą publicistą, literatūrinę plotmę, neišsireiškia. Visuomeniško gyvenimo vertintojai ir recenzentai tai išaiškina pakankamai lituanistinio pagrindo neturėjimu, bet užtikrina, kad jaunimas nėra abejingas lietuviškiems reikalams ir platesnioms interesams. Pavyzdžiui vis nurodomos veiklos jaunimo ir studentų organizacijos, aktyvi sportinė darbuotė ir, t.t. Beje, toks vertinimas yra tikras tik reportažinė prasmė, nes jis remiasi išorine tikrove. Šie vertintojai dažniausia yra dideli patriotai, kurių pirmaeilis tikslas yra skatinti ir palaikyti lietuvišką gyvenimą visuose frontuose ir visomis priemonėmis.

Kažkada periodikoje skaitytas pasisakymas puikiai išreiškia kritikos naują stilių: "Šiandien mes negalime nieko lietuviško nuvertinti ar nupeikti. Savo pražištingu darbu atšaldysime žmones nuo lietuviškos veiklos." Vis dėlto šiame rašinyje bandysime paanalizuoti žymiai sunkesnę ir opesnę problemą, būtent studentijos dvasinį veidą. Čia mes neliudysime ir nepiešime savo herojų portretų meninėje tikrovėje ar chronologiniuose aprašymuose, bet pažvelgsime į problemą iš naujosios psichologijos taško, prisilaikydami Freudą ir kitų atradimus.

Tad, kokiame peizaže gyvena studentija ir kokios srovės arba gyvenimo stiliai jai yra padarę įtakos? Didžiųjų miestų kasdienybė mums visiems yra gerai žinoma. Per žmonių daugybę

įvairūs kontrastai sumažėja, įvairūs įsitikinimai supanašėja, ir paskiras asmuo neatsiskiria nuo savo kaimyno.

Juodadarbio gyvenimas labai vienodas ir pakinkytas to pačio nesudėtingo darbo rutinon. Jis nuo savo aplinkos visiškai priklauso. Dėl to jo pagrindinis rūpestis ir yra neprarasti savo darbo, nebūti paleistam iš fabriko, nes tuomet jam teks vėl iš naujo prisitaikyti, kai jo judrumas toks menkas.

Iš tos niūrios situacijos studentija veržiasi į profesionalų gretas. Čia darbas daug įvairesnis, apskritai imant, geriau apmokamas, judėjimo laisvė nėra tiek suvaržyta, nes profesionalų paklausa gan didelė. Ir mūsų lietuviška studentija prima gyvenimą kaip kad jį priima amerikietis profesionalas, pripažįstas susikoncentravimą savoje srityje (dėl konkurencijos) ir nesiblaškęs kituose kampuose. Laimėtas laisvalaikis yra tik asmeninis laimikis ir privilegija. Per savanoriškas asmenines pastangas jis užsitikrina sau asmeninį gerbūrį ir jo namai tik jam vienam tepriklauso.

Šiandieninis profesionalas nėra visuomeniškas, nes visuomeniška veikla, jei tai nėra jo tiesioginė darbo sritis, priklauso profesiniams visuomeninkams ir politikams. Jis pasinėšimas į įvairiapusiškumą reiškia savų interesų apleidimą ir bereikalingą nuovargį. Tačiau ar toks rutinos gyvenimas gali patenkinti žmogų, kuris, nežinantis supanašėjimo į daiktus, visvien lieka žmogum, kintąs ir vis planuojąs geresnę ateitį? Ar naujos srovės ir kiti gyvenimo stiliai nesujūdina ir neuatrankia jo į kitas kryptis?

Atsakymo ieškome pas Freudą jo įtikinančioje asmenybės teorijoje. Pagal jį, žmogaus asmenybėje ryškūs trys schematiniai elementai kaip kad trys matavimai fizinėje tikrovėje: pašonė (id), šamonė (ego) ir tikslai bei norai (superego).

Pašonėje sukrasti mūsų nesuprasti pergyvenimai, tėvų ir tautos įtaka, pračities prisiminimai. Ten vyrauja košmarinė, bet tvarkė, ten kartais kyla audros, iš ten atbūda kankiną sapnai ir svajonės.

Diametraliai priešinga pašonėi yra šamonė, kuri yra mūsų konkretus prisitaikymas prie realaus gyvenimo dėsnių. Čia

svarbiausiais bruožais yra sugebėjimas planuoti ateitį, prisiminimas būtinų pareigų ir atsakomybių ir padidėjusi rimtis.

Trečiasis asmenybės poliūs yra žmogaus tikslai. Jie tik tuomet sveiki, kai jie kyla iš pagrįstų sąmoninių samprotavimų ir realių galimybių ir priešingai — nesveiki, kai jie ateina iš sąmoninės betvarkės.

Pasak Freudą ir jo sekėjų, pilnutinė asmenybės apima visas tris dvasines dimensijas, jas suvaidindama į darnų audinį, nelyg atskirus žiedus vainike. Menininkas eina per visas tris pakopas: savo pašonės dėkinguosius elementus iškelia sąmonėn, o savo originalia ir prasminga kūryba sukuria savotišką tikslą, kuris tampa pavyzdžiu kitiems.

Profesionalas tik keliauja paskutiniaisiais dvejais keliais. Jam tereikalingos visiems žinomos žinios, jis jomis turi tiksliai pasinaudoti ir jo darbas visiems naudingas. Vien tik asmeniškomis ambicijoms, nors visuotiniai pritaikytoms, Freudas palieka modernų politiką ir visuomenininką.

Amerikietis profesionalas dar daugiau negu jo bendrininkas europietis (ka yra pastebėjęs ir Mykolas Biržška) tesiriboja savo tiesioginiu darbu, nes jo pasisekimas tiek daug priklauso nuo nusigręžimo nuo pašoninio pasaulio. Lietuvio studento atveju tai reiškia atsiribojimą nuo ankstyvesnės lietuviškos aplinkos. Čia jo pareigos.

Tautiniai įsitikinimai ir kartais tėvų pageidavimas verčia jį daugiau įsigilinti į lietuviškus dalykus, kai mokykla skiepia tik profesinius idealus. Kadangi jo bendramoksliai amerikiečiai netiesioginiais reikalais neužsiminėja, lietuvis jaunuolis paseka daugumos pavyzdžiu ir į lietuvišką gyvenimą teatėina išoriniai, kur nereikalinga perdaug pastangų ir neįprastų pareigų. Už tat vasaros stovyklos, šokiai ir sportas yra taip populiarūs jaunimo tarpe kaip nepopuliari yra šalpos, kultūrinė ir organizacinė veikla.

Lietuvis jaunuolis užakcentuoja praktinius gyvenimo momentus, jis lietuviškame gyvenime nėra tiek įtrauktas ir neklusia kas yra melas ir kas tiesa. Net ir tuomet, kai jam yra pavestos vadovaujamos pareigos, nes jis jų savanoriškai neužsidėjo, bet jam jos buvo perduotos pagal tam tikrą įsisenėjusią tvarką.

Nuosaikeini individai tvarkos negriaua, ir jie iš savo pareigų neatsisako, nors jomis ir nesiirūpina. Bet taipogi jomis nesiirūpina ir tie, kurie jį į tą postą įrinko ar pastatė. Tuo būdu lietuvis studentas yra lietuviškame visuomeniškame gyvenime (ir savose studentiškosiose organizacijose) tik iš prožio, nes jo pašoninis lietuviškumas lieka neišvystytas; bet kita jaunuolių karta, kuri to prožio jau nebeturės, nebesant pareigų konfliktų, visiškai supasuos ir paliks tas vėliavas, kurios jau šiandien krenta iš rankų.

Dabar ir atsakome į anksčiau pastatytą klausimą ar lietuvis studentas galės patenkinti vien tik profesionalizmą, kad jaunuolių dauguma šį klausimą jau negaliamai atsakė lietuviškos atžvilgiu, nes jie ant lietuviškų pamatų nieko daugiau nebeatato; ir jei juos pagaus kiti sukuriai, tai tie vėjai bus artimesni tiems įsitikinams, kuriems jie atidavė visą savo širdį — mokslui, vietinių mokyklų meno pakraipoms, televizijos pasauliui ir t.t.

Jei jų sritis bus tarptautiška, mes juos galėsime dėl ambicijos

vadinti savais kaip mes lietuvišiais laikome Kantą ir Dostojevskį, bet į lietuvių literatūrą ir visuomeninį gyvenimą vargiai tesulauksime tiek daug naujų pajėgų kaip kad populiariai pranašaujama.

Dabartinis jaunimo aktyvumas lietuviško gyvenimo nedideliame ir skurdžiame plote yra trumpas ir praeinantis fejerverkas. Tai mes sakome ne iš kokio pykčio, bet todėl, kad tremtis (nors ir mūsų pačių) nesiskiria nuo istorijos glūdimyje nuskenusių išeivių tragiškų epopėjų ir kad geriau galėtume palyginti šių pilkų dienų srūvenimą su tomis tikromis prošvaistėmis, kurios šviesiomis spalvomis praskaidrina mūsų studentijos kelią ir apie kurias toliau ir bus užsiminta.

Čia mūsų dėmesys susitelkia ne tiek ties tais jaunuoliais, kurie savo lietuvišką pašoninį pradą nepalieka rūdyti kaip bereikalingą gelžgalį, bet ties jų tarpe pasireiškiančiomis naujomis tendencijoms, kurios šiltai ir žmogiškai sprendžia ir gilina į aktualią problematiką ką tai reiškia būti lietuviui amerikietiško didmiesčio nuotaikose ir gyvenimo stiliuje.

Ir vėl Freudą teigimu, visi žmonės ieško savo dvasinio tėvo. Realūs tėvas parodo vaikui kelią į pasaulį ir per gyvenimą, bet ateina jaunystės persilaužimas ir jaunuoliui nebeužtenka tėvų pastogės išminties. Jam tuomet reikia ieškoti savo kelio įvairiaspalviame žmonių gyvenime. Čia vieni savo dvasinį tėvą atranda greičiau, o kitiems tas ieškojimas ilgai užsitęsia ir galų gale per kovas ir nusiivylimus susikuria savita ir jau jiems galiojanti pasaulėžiūra.

Be abejo, dauguma lietuvių studentų persiėmė profesionalinio gyvenimo filosofija, nežiūriant, ar jau ji gali būti galutinis žmogiškasis atsakymas. Tačiau ties tuo tuostu nemaža jau išmetė inkarus. Žinoma, kiti nukeliavo toliau į kitus vandenius, bet mes jų visų nepažįstame ir šioje analizėje jie neličiams. Tad, sustokime prie tų studentų, kurie savo pašaukimą pajuto lietuviškai dirvai.

Vieni iš jų pritaipo tradiciniuose lietuviškuose dvasiniuose rumbuose. Jie yra tikri lietuviai ne iš prožio ar iš mados, bet savo autentišku apsisprendimu ir meile tokiame gyvenimo būdui. Bet tačiau jie nekalba kitiems žmonėms, kadangi per juos kalba jau ankščiau išreikštos formos ir idėjos. Jų didžiausias trūkumas, kad jie gali nepažinti platesnio gyvenimo ir kad jų filosofija gali būti atsilikus nuo dabartinių problemų.

Kiti patys sukūrė savo pasaulėžiūrą arba vis dar tebeieško savo dvasinio tėvo. Pastarųjų kelias yra daug sunkesnis, nes jie susiduria su priešingomis galimybėmis. Jie žmogiškąją dramą ir būti pergyvena ne iš kokios apręžtos lietuviškos pasaulėžiūros, bet beartipai per savo lietuvišką sielą. Dėl to jie kalba žmonėms kaip žmonėms, o ne vien kaip lietuviams. Jie yra lietuviški medžiagai, auga Vakarų kultūrai, bet ne tie šermukšniai lietuviškuose soduose.

Dabartinėje sudaiktintoje dvasinėje atmosferoje jie tyliai ir paprastai žadina metafizinį žmogų, išsiilgusį gilesnių pergyvenimų ir polėkių — jie žadina vakarietiškos kultūros individą.

Žinoma, tradicionalistų lietuvių studentijoje gausiau negu naujų kelių ieškotojų, nes pirmųjų kelias lengvesnis. Svarbu pastebėti, kad ir be pirmojo tipo žmonių turime ir antrojo atstovus. Tai parodo, jog kartais po nemalonaus exhibicionizmo (asmenišką ir organizacinę prasmę), savireiklamos ir visiškai nesidomėjimo lietuviškais reikalais, arba vien tik studentiško triukšmelio, slypi tikros ir tvirtos lietuviškos pajėgos, ne vien tik todėl, kad tapo lietuviškomis asmenybės, bet kad gali tirti brolišką žodį jo išsilgusiam.

Liudijant apie savo laiką ir

Vilniaus Universiteto rūmai.

SANTAROS FILISTERIŲ SUVAŽIAVIMAS

Nuo pat pradžios Santara stengėsi būti studentų, o ne "seni" organizacija. Kartu ji siekė jungti visas pozityvų lietuvišką darbą norinčias dirbti jėgas, kurios būtų pajėgios nugalėti pračities nesutarimus ir ideologinius fanatizmus.

Studentų organizacija, pasiūstiusi sau žmogaus vertus tikslus, negali tačiau atsisakyti ir savo narių, baigiančių studijas. Ir, atvirkščiai, šie nariai negali atsisakyti tų aukštų tikslų, kuriais jie tikėjo, būdami studentais. Studentiška organizacija reikalingas filisterių skyrius: pastarieji atskiriami nuo jaunų studentų, tačiau palieka toje pačioje organizacijoje ir dalyvauja

žmonės, dėl gero skonio neužiminsime apie paskirus asmenis. Kitais žodžiais tariant, dar jie savo polių nėra baigę vaidinti ir jų vienos ar kitos įvertinimas telieka ateities reikalui. Svarbiausia ir įdomiausia mums pačios organizacijos.

Studentijoje šiandien išryškėja du sąjūdžiai: ateitininkai ir santariečiai. Pirmieji iškelia savo tradicinį atsakymą gyvenimo problemoms, o antrieji naujų kelių ieškojimą Vakarų kultūros perspektyvoje.

Abi organizacijos atlieka svarbų vaidmenį jaunimo lietuviškoje veikloje. Vis dėlto tenka nusišviesinti parodyta pašaipą ir individuališkumą Santarai. Ne visi gali pritaipyti tradiciniuose namuose, ir jei yra ieškoma vertingo tikslo, nereikia ieškotojų palikti visiškąje vienatvėje arba juos tiesiog gramzdinti įsinaujusių jūroje. Tik tu dviejų organizacijų paunksnėje išsilaikys lietuvių studentų judėjimas.

Mūsų nuomone, lietuviai tradicionalistai turėtų daugiau susidomėti Vakarų kultūros dvasinėmis srovėmis ir ne vien tik formaliai, bet iš esmės bandyti suprasti pionierius. Šios pastabos suminimos todėl, kad Santara žengia į savo gyvavimo trečius metus ir norėtųsi matyti jai daugiau supratimo lygiagrečių studentų organizacijų ir visuomenės tarpe. Tokios mintys būtinai persasi, sekant visuomeniško gyvenimo bendra pulsą.

Užsklandoje metame žvilgsnį į 12 metų tremties studentijos kelią. Vakarų Europos mūsų ankstyvieji broliai perėjo pro karo pragarus, studijavo ir išsilaikė po platųjį pasaulį. Jų organizaciniai centrai subūrė besikeičiant laikams. Amerikoje mes pradėjome viską iš naujo tačiau mūsų lietuviškumą užurpuoia kitos vertybės. Entuziastai ir toliau neišleidžia iš rankų organizuotos studentijos vėliavą. Pasielkime juos atskirti ir jiems padėti. Rašančiam tas labai rūpi, nes tai liečia jo kartą.

jos veikloje bei parengimuose.

Visuotinis Santaros filisterių suvažiavimas, įvykęs birželio 23 d. Port Jervis, N. Y., nutarė deramai atsakyti į šį reikalavimą, įsteigdamas Santaros ribose filisterius jungiantį vienetą. Filisterių valdybą buvo išrinkti Vyt. Kavolis (pirm.), Rima Grudzinskaitė ir Algis Ratas. Buvo priimtas nutarimas pasiūlyti Lietuvius Studentų Santarai, kad filisterių ir studentų organizacijoms ryšiams užtikrinti į Studentų Santaros centro valdybą visuomet įeityt ir filisterių pirmininkas. Galbūt būtų galima tą fatį principą įgyvendinti ir tuose Santaros skyriuose, kurie yra jau užsiauginę pakankamai filisterių, perėjusių per Santaros mokyklą.

Gyvy diskusijų iškėlė antra, nuolat prisimenama Santaros mintis: vienyti ir jungti bendram darbu visus, kuriems ideologinis, politinis ar tradicijų fanatizmas nėra svarbesnis už lietuvių bendros veiklos nuveikimą.

Buvo apsvaistytas Santaros filisterių komisijos — J. Bilėno, V. Kavolio ir S. Šimoliūno — patiktas projektas sufederuoti Santarą su jos geriausiu ligšioliniu bičiulių organizacijų tarpe, Sambūriu Šviesa. Savo pasiūlymą pati komisija šiek tiek modifikavo, atsižvelgdama į pareiktus pageidavimus. Po ilgesnių debatų buvo priimtas A. Petrsko kompromisinis pasiūlymas laikyti šią Santaros-Šviesos federaciją pirmu žingsniu į dar platesnį jėgų apjungimą ateityje, jei jis pasirodys galimu, neapsilenkiant su ligi šiol išpažintais ir praktikuotais idealais. Filisterių valdyba šią galimybę studijuos.

Filisterių valdyba buvo įgaliota filisterių suvažiavimo nutarimą jungti į federaciją su Šviesa, neatsisakant šios federacijos ribose abiejų organizacijų savytovumo, perduoti visuotiniams Santaros ir Šviesos suvažiavimams. Susitarimas federuoti parodo, jog Santaros kalbėjimas apie lietuviškųjų tautinių ir demokratinių jėgų vienijimą nėra, kaip kai kas iš šalies skelbdavo, tik tuščias plepėjimas, bet, laikui ir nuotaikoms pribrendus, ima vystytis į konkrečias formas.

Filisterių suvažiavimui pirmininkavo New Yorko Santaros pirmininkas Jonas Bilėnas, o svarbesnius momentus užrašė Santaros politinės komisijos narys ir įgaliotinis prie LTS Algis Ratas Gureckas.

D. L.

Patar kaimynui

prenumeruoti

DIRVA

AKADEMINIAME PASAULYJE

• Rugpjūčio 4-5 d.d. Watervliet, Mich. įvyko santariečių trikampio iškyla: Chicago, Clevelandas ir Detroitas. Studentai, savaitgaliai atitrūkę iš miesto nuo vasarinių darbų, surado laiko ne vien tik ilsėtis, bet ir surengti puikų literatūrinį montazą, pavaizduojantį lietuvių partizano sunkų kelią.

• Lietuvių Studentų Santaros CV net keli nariai pasipuošė diplomais. Pirm. Leonas Sabaliūnas gavo bakalauro laipsnį politiniuose moksluose University of Illinois Urbanoje. Tame pačiame universitete komercijos studijas bakalauro laipsnių baigė sekr. Vida Gaškaitė. Wayne universitete Detroito elektrotechnikos magistro laipsnį įsigijo ižd. Zėnonas Rekašius. Platesnį baigusiųjų sarašą skaitytojams duosime vėliau, nors ir pavėluotai.

• Detroito studentų skyrius liepos 15 d. surengė studentų išvyką į gamtą. Įvykusiame susirinkime buvo gvilendtos galimybės ar studentai galėtų kaip nors įsiterpti savo programą į Kanolos Lietuvius IV Dieną, įvykstančią Windsorė.

• Akademinis Skautų Sąjūdis šiais metais prisiglaudė bendron skautų stovyklon. Įvykusioje Kanadoje žavaus Erie ežero pakraštyje.

• Studentai gausiai dalyvavo Kultūros Kongrese ir Daigų Šventėje Chicagoje birželio 30 ir liepos 1 d.d. ir Kanados Lietuvius IV Dienoje rugsėjo 1-2 d.d. Mes džiaugiamės studentų rodomu visuomenišku įjautrumu, nors ne rengėjų, o žiūrojų rolyje.

• Ponų Vaitaičių namuose liepos 27 d. įvyko N. Y. Santaros susirinkimas, išrinkęs naują skyr. valdybą iš V. Aukštikalnio, A. Grigaičio, D. Švipaitės, V. Vaitaičio, D. Leskaitytės. Valdybos nariai kandidatai A. Eidukevičius ir R. Penikas. Revizijos Komisija D. Čekaitė ir D. Uzas.

Padaryta pereinų metų skyr. veiklos apžvalga. Taip pat diskutuotas Santaros studentų — Santaros filisterių — Šviesos federacijos planas. Studentų dauguma susirinkime pasisakė už filisterių paruoštą ir priimtą federacijos projektą.

Po susirinkimo skyrius surengė išleistuves iš New Yorko įvykstantiems kol. G. Zaunfėlei ir J. Bilėnui.

• N. Y. Santaros pereinų metų veiklos apžvalga gan patraukli. Eilė susirinkimų — dalis privačių namuose su "neoficialiaja dalimi" — 1 susirinkimas naujiesiems nariams, ir vienas filisteriams.

Suvažiavimas Naujų Metų išvakarėse, paskaitos, "Susipažinimo vakaras" su menine programa. Kilnojama Jaunųjų Meinininkų Paroda. Naujų Metų Balis drauge su N. Y. Lietuviu Sporto Klubu ir Šviesa. Apyvar ta virš \$3000. Suvažiavime dalyvauti iš Bostono, Philadelphia, Waterbury, Hartford, New Jersey, New Yorko, Rochesterio, Detroito, Clevelando, Urbano Chicago.

Vasaros stovykla drauge s Šviesa YMCA Greenhill Camp Port Jervis, N. Y. Ten pat filisterių steigiamasis suvažiavimas išrinkęs savo valdybą ir parusęs bei priėmęs Santaros studentų — Santaros filisterių — Šviesos federacijos projektą.

Suorganizuota ir vadovaut Jaunimo Peticijos vajui New York'e.

Išleistas specialus N. Y. skyrui skirtas Studentų žodžio numeris.

Pereinų metų valdyba: J. Eilėnas (pirm.), J. Galminas (1. cėpirm.), G. Zaunfėlei (sekret. rė), A. Labunaitytė (sekretorė), D. Gasūnas (įždininkas), R. Penikas (narys spec. reikalams).

• Chicago santariečiai rugpjūčio 28 d. turėjo susirinkimą kuriame aptarė suvažiavimo reikalus o Alg. Juškys parodė vėlojos filmą.

(Perkelta į 6-tą pusl.)

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

ILGA TEISINGUMO RANKA

Apakintas rašytojas

Pereitą balandžio mėnesį New Yorke, išeinąs iš restorano nakties metu, gatvėje buvo užpultas Viktoras Riesel, darbo klausimais rašytojas, kuriam piktadaris pylęs į veidą cheminių rūkščių išdegino akis ir visam amžiui apakino. Dėję pastangas regėjimą išgelbėti, gydytojai pagaliau pareiškė, kad Riesel, 42 metų vyras, lieka aklas.

Išrodė, kad toks piktas darbas, jo vykdytojams plačioje Amerikoje pasislėpus, nebus niekad su-sektas. Tačiau per kelis mėnesius dalykas iškilo į viršų — ir patirta, kad užpakali stovį New Yorke žymūs raketieriai, du broliai Dioguardi, kurių vienas, visokių niekšyčių darbo unijose vadas, buvo visos dirigentas.

Viktoras Riesel per eilę metų tyrinėjęs komunistų ir šiaip raketierių spraudinimąsi į darbininkų unijas, smulkiai ištyręs jų veikimo metodus, plačiai tais klausimais rašė sapudoje straipsnius.

Paskiausia, kai pereitą žiemą New Yorke uosto darbininkų tarpe pradėjo siausti tų raketierių sauvaliavimas, grobiavimas, grąšinimas, ir žudymai, Riesel buvo pasirengęs liudyti Kongreso komisijai, pasiryžusiai užvesti tyrinėjimus tų raketierių veiklos. Ir spėjama, kad Riesel buvo sumanytas sulaukyti, apakinant jį, kad daugiau negalėtų kelti piktų darbų, kuriems jis buvo kenksmingas. Bet Riesel savo rašymo darbą tęsia ir toliau, diktodamas savo straipsnius. Jie spausdinami daugybėje dienraščių.

Dabar paaiški, kad Rieselio apakimui buvo nusamdytas jaunas niekšas. Už kelis šimtus dolerių, išeinant iš restorano ir turėjo tą baisų darbą atlikti. Ir jis atliko.

Tas piktadaris nužudytas

Tyrinėjimą to baisaus įvykio užvedė ir policija ir Federalis Investigacijų Biuras, žinomas raidėmis FBI. Rodos jokio pėdsako, nes pats tikrasis piktadaris iš New Yorke dingęs tulam aikui, neleidod nieko prieiti. Tačiau palengva siūlų galai surandoti ir prasidėjo sekimas tikrųjų kaltininkų.

Jaunam niekšui pirmiausia buvo duoti penki šimtai dolerių. Paskui dar dadėjimas tiek ar daugiau. Jam buvo pasakyta, kad iš samdomas atkeršyti vyrui, turio žmona su juo susipyrko ir eško keršto. Jis su savo panele buvo atsiųsti į Youngstown, Ohio, pasislėpti kol viskas apims. Jo samdytojai patyrė, kad eškiant chemikalus Rieseliui į veidą, užtiško ir liko išdegtos ymės ir to jauno niekšo veide. Tačiau jam buvo uždrausta reiptis į gydytoją pagalbos, nes ai būtų pirmutinis žingsnis į reitą to niekšisko darbo susekimą.

Tik iš spaudos tas jaunas niekšas patyrė kokį žmogų sužalojo. r tuoj grįžęs į New Yorką, nu-jęs pas savo samdytojus parei-alavo atlyginimo — \$50,000!

Bet tai buvo perdidelė kaina: o samdytojai radę pigesnę būdą, atsikratyti, tas jaunas niekšas vieną naktį liepos mėnesį uvo rastas gatvėje New Yorke egivas. Iškart manyta, kad jis automobilio suvažinėtas, tačiau idus jo galvoje šovinių skyles radėta sekti toliau.

Nuožiūra krito į raketierius, irie buvo žinomi savo atkakliais urbais praeityje; pradėta vie-as po kito suiminėti ir daeita i Dioguardi brolių, kurių vy- ausias vadas vadinosi Dio.

Youngstowne Clevelando FBI gyriaus tyrinėtojai suėmė tą imą, kurioje tas jaunas pikt- aris buvo priglaustas. Jie pasi-

rodė buvo atsižymėję kriminali- niais darbais. Ir vyras ir žmona kalėjime sėdėję už piktus dar-bus. Suimta ir jų vaikai, išga-benti į New Yorką laikyti tyri-nėjimo metu liudytojais.

Lupikavimas darbininkų vardu

Kartais paminiu kaip darbo unijose eina rakališki darbai gedragalvių išnaudotojų, kurie vartodami prievartą lupa kyšius iš darbdavių už savo vadovauja-mos "unijos" darbininkų kontro-liavimą. Iš kitų unijų kyšius lu-pa už joms privilegijų davimą. Jie sulgy reikalo sutveria arba sunaikina unijas, žiūrint kaip jiems išeina pelningiau. Už ši-tokius mano pasisakymus rimti unijų nariai, kurie savo kailiu nepatyrę tokių nuotykių, tiki, kad visi unijų vadai yra geri, kovoja už darbininkų reikalus, ir kad mano rašymas esąs darbi-ninkams kenksmingas. Aš visa-da stengiuosi pabrėžti ir vienus ir kitus unijų vadus ir unijas. Kur iš pačių darbininkų eilių, dirbančių tiesiog dirbtuvėse, iš-sirenkami vadai, tie būna kito- kie.

Visai kas kita su tokiais, ku-rie savo drąsa ir atkaklumu su-galvoja puikiai gyventi darbi-ninkų vardu, siausdami tarp darbdavių, grąšinimais streiku, jeigu neduos jiems reikalaujamų tūkstantinių sumų. Tokie darbi-ninkų tūkstančius pagauna į sa-vo žabangas, juos naudoja prieš darbdavius ir pačius darbinin-kus apkrauna mokesčiais. Juos varu išrenka, kraudami sau tūk- stančius. Ypač tokiuose darbu- se, kur jie lengvai gali darbinin-kus pačiupti, kaip uostuose, kur darbai yra laikini, kur darbinin- kas kartais dvi ar tris dienas sė- di ir laukia laivų atplaukimo. Tas gauna dirbti, kuris gali su- mokėti kyšį savo "unijos" vadui. Ir tas laivas gauna darbininkus kroviniams iškrauti, kurio savi- ninkai sumoka tokiam "unijos" vadui kitus tūkstančius dolerių.

Tai tik vienas mažas pavyzdys iš raketieravimo darbininkų vardu ir darbininkų kailiu kro- vimas sau tūkstančių dolerių. Ir tokių pavyzdžių yra daugybė.

Tarėsi lituanistinio mokymo reikalais

Prie JAV Lietuvių Bendruo- menės Centro Valdybos veikian- čios švietimo Tarybos pirmasis posėdis įvyko 1956 rugpjūčio 25 d. Pittsburghe Šv. Pranciškaus seserų vienuolyne. Jame dalyva- vo: lietuvačių seserų vienuolių atstovės — Šv. Kazimiero (Chi- caga, Ill.) motina Teofilė ir insp. Elzbieta, Nekalto Prasidėjimo Šv. Mergelės Marijos (Putnam, Conn.) motina Aloyza ir seserys Augusta bei Paulė, Nukryžiuo- tojo Jėzaus (Brockton, Mass.) motina Anunciata, Šv. Pranciš- kaus (Pittsburgh, Pa.) motina Aloyza ir inps. Gabrielė, Lietu- vių Mokytojų Sąjungos atstovė Chicago aukštesniosios litua- nistinės mokyklos direktorė A. Rugytė (kiti sąjungos atstovai neatvyko) ir JAV LB Centro Valdybos narys švietimo reika- lams Ig. Malėnas. Posėdžiui pir- mininkavo pranciškietė motina Aloyza, sekretoriavo A. Rugytė.

Posėdyje buvo svarstomi šie klausimai: lituanistiniai moko- mieji dalykai normaliojoje, še- tadieninėje pradinėje ir šešta- dieninėje vidurinėje mokykloje; pamokų lentelės lituanistiniam dalykam; programos lituanisti- niams dalykam; mokomųjų priemonių parūpinimas; vadovė- liai; lietuviškų skaitinių sąrašų atskiroms klasišm sudarymas; lituanistinių dalykų pažymėjimų

AKADEMINIAME PASAULYJE

(Atkelta iš 5 psl.)

• Bronius Juodelis perėmė re- daguoti, ankstyvesniam redaktoriui pasitraukus kurį laiką su- stojusį skautų skyrių Draugo dienraštyje.

• Leonas Sabaliūnas paskirtas lietuvių skyriaus redaktoriumi egzily skautų leidinio Semper Vi- gilans redakcijoje.

• Mums rašo vyresnės kartos atstovas p. Juozas Petrasas iš Brooklyno: "Visuomet su malonu skaitau SŽ, persunktą dra- siu jaunatviškumu...". Pirštu į akį mums duria jaunimo orga- nizacijų kaikurių atstovų pasi- sakymai (ko mes nesitikėjome), kad SŽ daro bereikalingą triukš- mą, neišvengindamas kritikos iš savo skilčių.

reikalas; lituanistinių dalykų įtraukimas į lietuvių parapijų mokyklų lenteles; JAV LB švie- timo Tarybos statuto sudary- mas; JAV LB Centro Valdybos kontaktas su lituanistinėmis ir lietuvių parapijų mokyklomis; einamieji reikalai.

Švietimo Tarybos posėdis bu- vo darbingas: visi klausimai bu- vo svarstomi su reikalo svarbu- mo pajautimu ir tarpusavio nuo- širdumu.

Buvo pritarta siūlymui ieškoti būdų suartinti mokyklose dir- bančias seseris su lietuviais mo- kytojais pasauliečiais.

Švietimo Taryba išreiškė pa- geidavimą, kad JAV LB Centro Valdyba ryšius su mokyklomis laikytų betarpiškai.

Clevelande APYLINKĖSE

Demokratų viceprezidentinis kandidatas Clevelande

Sekmadienį, rugsėjo mėn. 16 d. demokratų partija turės me- tinį mitingą — Steer Roast Eu- clid Beach Parke.

Pagrindiniu kalbėtoju bus vi- ceprezidentinis demokratų kan- didatas Estes Kefauver. Taip pat baltaus kandidatas į gubern- torius V. DiSalle ir kt. pareigū- nai.

Programos pradžia 1:30 val. Kviečia visus dalyvauti.

Jūrų skautų padėka

(sk)š) Clevelando Pilėnų tunto S. DARIUS jūrų skautų laivas nuoširdžiai dėkoja savo mieli- siems rėmėjams ir talkininkams: p. Peckui už laivo remonto išlai- dų apmokėjimą; p. Juozui Kaka- lauskui už \$5, paaukotus moto- rui pirkti ir p. Jonitį Švarcui, au-

to rem. dirbtuvės 1254 Addison Rd. savininkui, už metalinio ky- lio laivui padarymą.

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsula- to New Yorke paieškomi asme- nys:

Alekniečė-Fridmanaitė Irena, iš Panevėžio.

Alutius Anthony, iš Mažonų, Tauragės apskr., ir vaikai Char- ley, Joe, Elene ir Mage, gyvenę Pennsylvanijoje ("Reinerton")

Banys Jonas ir Grigalienė-Ba- nytė Monika.

Blažys Jonas, iš Rekaviškio

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra- kandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkainavi- mo, ko visada reikalauja ap- draudos kompanijos pirm, ne- gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

628 Engeneer Bldg.

Telef.: MAIN 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

Išidėmėk

DIRVOS

adresą —

1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

\$ 995
GALIT GAUTI

1955 Chevroleta
MAZAI ĮVAZIUOTA, VIENO SAVININKO,
2 DURŲ SEDAN su ŠILDYMU,
KITI FABRIKO PRIEDAI

NIEKAD NENAUDOTI ISNUOMAVIMUI!

PIRK DABAR

LAIKE MŪSŲ METINIO
VALYMO naujom mašinom
PIRK IR SUTAUPYK!

1955 CHEVROLETAI IR FORDAI

• 2 DURŲ SEDAN
• FABRIKO ĮRENGIMAI
• NIEKO ATIMTI, NIEKO PRIDĖTI

\$995 IKI \$1295

TURIM PARDUOTI ŠIĄ SAVAITĘ!

• ILGI TERMINAI • MAŽAS ĮMOKĖJIMAS

DON McCULLAGH

Clevelande smarkiausiai augantis Chevrolet pardavėjas

1258 E. 105-Superior
CE 1-7064

DVI
VIETOS

6412 St. Clair
GL 1-3285

Martinkienė-Gasfūnaitė-Šimo- nytė Emilija, vyras Martinkus Stanislovas ir duktė Martinkai- tė Vanda.

Palionytė-Zalatorienė Grasė. Papinigis Kazimieras, iš šven- čionių val.

Paserskis Juozas (Joe Pa- sepsky), gyvenęs Čikagoje, So. Campbell Avenue.

Pečkauskaitė Petronė ir Pran- ciška, seserys Onos Saukienės-Pečkauskaitės.

Penkaitienė - Katilūtė Magdė ir jos duktė Izabelė Penkaitytė. Petkūnienė - Stonytė Elzbieta ir jos seserys Jadvyga ir Juzefa, gyvenusios Braddock, Pa.

Pinkuvienė-Sukytė Marija (bu- vusi Kurutienė).

Radžiūnas, iš Sudžių-Antalkių k., Vilkijos val., Kauno apskr.

Rubin Stanley, gyvenęs Pitts- ton, Pa.

Šimkus Liudvikas, iš Viduk- lės.

Šimonytė-Gasiunaitė-Martin- kienė Emilija, vyras Martinkus Stanislovas, duktė Martinkaitė Vanda.

Šimulaitis Juozapas ir jo se- serys, vaikai Pranciškaus Šimu- laičio, kuris buvo kilęs iš Vilke- liškių k., Sintautų val., Šakių ap- skirmtas Juozas.

Stačiokas Juozas, iš Kazliškių k., Kazlų-Rūdos val.

Stonytė - Petkūnienė Elzbieta ir jos seserys Jadvyga ir Juzefa, gyvenusios Braddock, Pa.

Sukytė-Pinkuvienė Marija (bu- vusi Kurutienė).

Sulc Vladas.

Tumosa Vincas, iš Smilgių k., Sasnavos v., Marijampolės aps.

Valteris Kazimieras, gydyto- jas.

Vasiliauskaitė Viktorija.

Velvikaitė Adolfina, duktė Antano.

Vikertas Vincentas gyvenęs Čikagoje.

Zalatorienė-Palionytė Grasė.

Žemaitis Kazys, sūn. Petro, iš Kaimelio parap., vokiečių išvež- tas iš Praveniškių.

Jieškonieji ar apie juos turin- tieji bet kurių žinių prašomi at- siliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

KERŠTO DIENA ATEINA

Tame pačiame Apreiškimo knygos skyriuje yra pasakyta, kad Kristus Jėzus, didysis Ka- rininkas, žengia pirmyn teisti ir kariauti. Apreišktojo ir Psalmis- to žodžiai labai gražiai sutinka: "Jis teis tautas ir pripildis vie- tas numirusiųjų kūnais". (Psalmė 110:6) Dievo teismas atsi- būna ant tautų, ir taip turės bū- ti, kol neateis paskutinis susi- rėmimas, didžiųjų vargų laikas, su kuriuo Dievo keršto diena pa- sibaigs.

Psalmisto pareiškimas apie pripildymą žemės su numirusių- jų kūnais, griežtai sutinka su pranašo Jeremijo žodžiais, ku- riais jis aprašo apie didžiąją Die- vo keršto dieną: "Didis trenks- mas pakils visoje žemėje, nes Viešpats pasiryžo teisti tautas. Jis bylinės su visu kūnu (žmonė- mis); nedoruosius (Dievo nesibi- jantčiuosius) jis kardui paduos, sako Viešpats Dievas. Taip sako Viešpats Dievas, Zebaot: Štai ne- laimė ateis nuo vienos tautos į kitą ir didis viesulas bus pakel- tas nuo žemės krašto. Ir Viešpa- ties užmuštieji tuomet gulės nuo vieno žemės krašto iki kitų jie nebus apgailestauti nei surinkti ir palaidoti; bet ant lauko gulės ir mėšlu pataps". — Jeremijas 25:31-33.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

Clevelande ir APYLINKĖSE

DIRVOS METINIS VAKARAS-BALIUS

IVYKSTA

rugsėjo mėn. 29 d., šeštadienį,
Lake Shore Country Club.

Programą atlieka

JULIJANA LUIZAITĖ

IR

VITALIS ŽUKAUSKAS

Išnuomota visos apatinės klubo salės, todėl vietos programai, vaišėms ir šokiams pilnai užteks.

Ruoškitės patys dalyvauti ir kvieskitės artimuosius.

Padėkime nelaimėję!

Sportininkų šeimą ištiko skaudus nelaimė. Žymiausiaji mūsų sportininkė Elvyra Šikšniūtė, dalyvaudama šuolio į tolį varžybose, 6-jų sportinių žaidynių metu, rugsėjo 2 d. Detroito, nusilaužė koją. Kadangi E. Šikšniūtė, nelaimingų supuolimų neturėjo apdraudimo ligos atveju (hospitalization), jos finansinė padėtis pasidarė katastrofiška, nes gydymo išlaidos numatomos apie \$1500.—. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, FASK-AS nutarė kreiptis į sportininkus bei sportui prijaunčią visuomenę prašydamas paremti E. Šikšniūtės gydymą finansiniais. Šiam reikalui yra sudaryta speciali 3 asmenų komisija: pirmininkas — A. Bielskus, 12700 Speedway-Overlook St., East Cleveland, Ohio; sekretorė — St. Juodvalkytė, 1247 Bender Ave., Cleveland, Ohio ir išdalininkas — J. Puškorius, 1837 Page Avenue, Cleveland, Ohio. Telef. MU 1-0266.

Aukos siunčiamos J. Puškoriaus vardu. Komisija apie surinktas aukas ir gydymo išlaidas padarys pranešimą spaudoje.

Siuo metu E. Šikšniūtė guli Harper Hospital, 3825 Brush St., Detroit, Mich., kur jai yra padaryta operacija.

Čiurlionio Ansamblio pradeda sezoną

sekmadienį, rugsėjo mėn. 16 d. 11:30 val. bendra repeticija Eastsides Turner salėje.

Visus ansamblių prašoma dalyvauti.

Atidarė siuntinių persiuntimo įstaigą

Clevelandietė A. Juodvalkytė nuo praėjusio šeštadienio netoli Dirvos atidarė siuntinių persiuntimo įstaigą į Rusiją ir kitus kraštus. Įstaigos darbo valandos kasdien nuo 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 12 val. Įstaiga yra 1165 East 71 St., telef. EX 1-7427

Algimantas Dailydė

išlaikė Real Estate egzaminus ir dabar dirba J. P. Mull (Muliolio) namų pardavimo įstaigoje, 6606 Superior Ave.

Suinteresuotieji namų pirkimu ar pardavimu kreipkitės tel. UT 1-2345.

Kortavimo vakarą

rugsėjo mėn. 16 d., sekmadienį, pas J. Čapienę (17903 Dorchester Dr.) rengia Dainos choras. Pradžią 2:30 val. Įėjimas po \$1. Dovanos prie kiekvieno staliuko. Clevelandiečiai maloniai kviečiami gausiai atsilankyti.

Mielas svečias ir džiugios žinios

(sks) Pakeliui iš stovyklos Kanadoje į Bostoną LSB Tarybos Pirmininkas vyr. sktn. Vyt. Čepas su šeima buvo sustojęs porai dienų Clevelande. Rugs. 9 d. jis dalyvavo Clevelando skautininkų ramovės sueigoje, kur pranešė apie Darbo Dienos savaitgalį Kanadoje praėjusį LSS Tarybos narių sąskrydį bei jo darbus.

Clevelando skautininkų ramovė savo tarpan džiaugsmingai priėmė Stp. Dariaus jūrų skautų laivo vadą Pr. Petrą, kuris neseniai pakeltas į paskautininkius. Jis skautininkų rate davė įrodį. Šioje sueigoje sužinota, kad ir Pilėnų tunto tuntininkas pasktn. Vyt. Kamantas tapo pakeltas į skautininko laipsnį.

Daug nepaprastai įdomių įspūdžių sueigos dalyviams papasakojo neseniai iš Australijos Clevelandan atkeliavęs sktn. V. Cinvinskas.

Clevelando skautininkai buvo sužavėti psktn. A. Petukauskienės naktypiečiais.

Vytautėnų rudens iškyla

(sks) Rugs. 7-9 d. North Chagrin rezervate Clevelando Pilėnų tunto Vytauto Didžiojo skautų draugovė kartu su draugininku vyr. sktn. V. Kizlaičiu turėjo puikią iškylą. Vytautėnai dalyvavo Clevelando BSA 5-jo distrikto "campore". Iškylas tikslas buvo parodyti skilčių ir draugovių patyrimą stovyklavime.

Nepaprastai miela pranešti, kad vytautėnai šioje išklyje pirmavo ir savo dr-vei laimėjo mėlyną kaspiną prie vėliavos. Iš 5-jo distrikto tik 3 vienetai buvo atžymėti tokiais kaspinais.

Vos tris dienas stovyklaujant nėra daug laiko visokioms įrangoms, tačiau mūsų skautai sugėbėjo ne tik tokiomis pasidaryti, bet dar ir tradiciniai pasipuošę stovyklą smėlio ir akmenų ornamentais. Jie gražiai pasireiškė įvairiose varžybose bei prie laužo.

Vytautėnų transportu šion iškylon rūpinosi S. Daukanto sk. vyčių būrelio vadas vyr. sktn. R. Vizgirda su savo sk. vyčiais.

Vyr. sktn. V. Čepas ir L. Čepienė, Dirvos bendradarbė,

vykdami iš Kanadoj vykusios skautų stovyklos atgal į Bostoną, buvo sustoję Clevelande ir lankėsi Dirvoje.

Reikalinga gera virėja

dvių šeimai, kalbanti angliškai, patyrusi darbe. Puikus kambarius, išlaikymas. Viena diena savaitės ir kas antras sekmadienis laisvas. Mėnesiui pradžią \$130. Siųskit rekomendacijas, foto ir kt. žinias: Souza, 3532 Massachusetts Ave., N. W., Washington 7, D. C.

LITHUANIAN BAKERY

NUO RUGSĖJO MĖN. 6 D. ATIDARO IR

SAVO KRAUTUVĘ,

6924 Superior Ave., telef. HE 2-0361

kurioje bus parduodami įvairūs maisto produktai, drauge bus grocery ir mėsinė.

Krautuvėj priimami įvairių tortų, pyragų ir kitų gaminių užsakymai.

Savininkas A. Kazilionis

(39)

TIKRAI GERAS PIRKINYS

Pajamoms ir gyvenimui

Jūs ieškote mažoms pajamoms ir gyvenimui namo. Toks namas ir yra. Plytinis ir medinis, su dviem miegamais, darbo kambariu, virtuve ir vonia žemai. Gerą vietą, netoli Lake Shore.

Jūs turite jį pamatyti už šią žemą \$16,900 kainą.

Page Realtors

455 E. 200 St. KE 1-1030

Pirkite žemiausiomis kainomis Fordo mašinas

Naudokitės proga įsigyti naujus 1956 metų Fordus žemiausiomis kainomis pas V. Balą-Balašaitį. Taip pat įvairių firmų ir modelių varčiai automobiliai.

Skambinkite telefonu — HE 1-8400, Mr. Balas arba vakarais CE 1-6072. Adresas: Birkett L. Williams, 4601 Euclid Ave.

(39)

Išnuomojamas butas

Dviejų šeimų namas, antrame aukšte, be mažų vaikų šeimai išnuomojamas 5 kamb. geras butas.

8909 Esterbrook Ave.

Telef. LI 1-5193

Lankėsi kun. Petras M. Urbaitis,

Lietuvių saleziečių gimnazijos atstovas Romoje, buvęs Kinijoje misionieriaus darbe virš 20 metų. Artimiausiu laiku kun. P. Urbaitis iškeliauja į Romą.

Reikalinga moteris

galinti ateiti į namus pasaugoti vaiką nuo 3 val. iki 5:30 val. p. pietų E. 68 ir Superior rajone. Skambinti: HE 2-2940.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keičiate savo ar keno kito mašiną. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambinkit: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,
agentas

NEPRALEISKITE PROGOS PAMATYTI ŠIUOS NAMUS

2-jų šeimų namas prie Hayden. Po 5 kambarius kiekvienam bute. 2 naujos gaso krosnys. 2 automobilių garažas, nemažas sklypas. Arti susisiekimo ir mokyklų. Prieinama kaina.

Vienos šeimos namas į rytus nuo Eddy Rd., netoli autobuso sustojimo vietos. Turi 3 miegamuosius ir dar 2 įrengtus kambarius 3-čiame aukšte. Karšto vandens šildymas. Beveik nauji kilimai. 6-ųjų automobilių garažai. Namai yra visai gerame stovyje. Prašoma \$13,500.

Taip pat vertas Jūsų dėmesio 3 miegamųjų vienos šeimos namas, esantis geroje East Cleveland vietoje. Turi 2 automobilių garažus. Sklypas 40x150. Namai gerai prižiūrėti. Kaina \$14,500.

Turime ir daugiau Jums gerų pirkinių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ

Yerty Realty Co.

1573 Hayden Ave. UL 1-1925

Išvykdami į kitą valstybę,

skubiai ir pigiai parduodame: geležines lovas su matraciais, komodus, knygoms spinteles, stalus, skalbiamą mašiną, kėdes ir kt. Šaukti: UT 1-1729.

REIKALINGI FABRIKO DARBININKAI, MAŠINŲ OPERATORIAI

Alomar Products Co.

1460 Davenport Ave.

(Lakeside at E. 14 St.)

Mes turime spalvuotų pirkėjų.

Kreipkitės ir mes parduosim

Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.

7032 Wade Park Ave.

Arthur O. Mays, broker

Telef.: UT 1-7551

(52)

KAUNAS CLUB

NUPIRKO LIETUVIS

J. BALEIKA

Į klubą kviečiami įstoti visi clevelandiečiai lietuviai.

Klubas veikia nuo 10 val. iki 2 val. nakties.

Klubo adresas:

12618 Shaw Ave.,

LI 1-9747

(37)

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

PARDUODAMI NAMAI

East Cleveland colonial iš 8 kamb. su 4 mieg. — \$13,500.
Endora Ave. 2-jų šeimų — \$23,800.

Arrowhead Ave. 2-jų šeimų — \$23,600.

E. 127 St., į šiaurę nuo St. Clair iš 8 kamb. naujai dažytas namas su trim mieg. ir vonia viršų ir vienu mieg. ir vonia apačioj, 2 garažai — \$12,800, savininkas duotų antrą morgyčių.

Saranac Rd. colonial iš 6 kamb. Prašo tik \$8,508.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty

960 E. 185 St.

KE 1-5030

TURIME GERŲ APARTAMENTŲ

7 butų mūras, prie Noble Rd. ir Euclid Ave., 5 garažai.

4 butų mūras E. 152 ir St. Clair. Gražus sklypas. 4 gazonai pečiai.

4 butų mūras Eddy Rd. ir St. Clair.

Kreipkitės pas Edmundą Čapą, arba Algimantą Dailydę tel. UT 1-2345 arba UL 1-1877.

GERI NAMAI

3 šeimų, dviejų su baldais, duoda per mėnesį \$165 pajamų, E. 49 St., tarp Superior ir St. Clair. Kaina \$12,900.

3 šeimų, gerami stovy, E. 49 St., tarp Payne ir Superior. Vienas butas su baldais. Prašo \$11,900.

2 šeimų, po 5 ir 4 k., Edna Ave., netoli Sv. Jurgio parap. Gražus sklypas. Garažas. Kaina \$13,000.

Henry Olszens Realtors
1266 E. 71 St. HE 1-8726

Gražus vienos šeimos namas

tarp East 79 ir Ansel Rd., Madina Ave. Kaina \$9200.
Agentas — GL 1-9763.

Valgomąjį kambario

geri baldai, Kenmore automatinė skalbimo mašina ir kt. skubiai parduodama. Kreiptis: YE 2-5937

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus

16209 Arcade

Tel. IV 1-2470

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

JUOZO KAMAČIO

naujų batų parduotuvė

ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu

šaukit HE 2-2615 tarp 7-9 val

vakaro.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Telef.: LI 1-5466

Cleveland 8, Ohio

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNI NAMU STATYTOJAI, VISUOMET ĮSTATO MONCRIEF šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Butė: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val.

ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmą laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareigta visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klube ir salėje.

Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujinimo dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvuoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSON 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

ALT memorandumų JAV Kongresui reikalu

JAV Kongrese vokiečių buvo išskeltas Mažosios Lietuvos ir Prūsų žemės, vokiečių vadinamų Rytprūsiais, klausimas. Tuo reikalu už dabartinį status quo pasisakė Kongrese lenkai savo memorandumu ir, galop, lietuviai ALTO memorandumu Kongresui dėl vokiečių ir lenkų anų memorandumų.

Kaikurie mūsų laikraščiai išspausdino tuos visus tris memorandumus iš eilės, ir tai natūraliausia ir būtina, o kaikurie tik lietuvių memorandumą, ir todėl iš pastarųjų laikraščių Lietuvos ar JAV pilietis negali žinoti, ką ir kaip vokiečiai ir lenkai argumentuoja ir kodėl toks, o ne kitoks atsirado tas lietuvių memorandumas.

Čia dėl gerai ir rimtai parašyto lietuvių memorandumo vieno kito keliamo reikalo kaip tik teko susisiekti anų abiejų (vokiečių ir lenkų) memorandumų, ir rasta, kad jų tam tikros vietos ne vokiškuosius ar lenkiškuosius interesus remia, bet lietuviškuosius ir Lietuvos.

A. Lietuvių memorandume pasakyta: "Šimtmečius kovojusi už laisvę ir prieš vergiją, senoji prūsų tauta išnyko, tik sąvąjį vardą palikdama savo nugalėtojams". Mano aiškinimas:

1. Niekados nebuvo senosios prūsų tautos, kaip nėra naujosios prūsų tautos. Tėra žinoma: Prūsija (1236 m. lot. Prussia), Prūsų žemė, prūsai ir prūsiska tauta (1561 m. III prūsų katekizmas; en Prūsiskan tautan), lietuviškiesiems prūsai, — baltų šaka, Lietuvos istorijoje tiesiogiai kooperavusi su Lietuvos valstybe ir kalbėjusi ta pačia kalba, kaip ir lietuviai anais laikais. Tą lietuvių šaką slava ir germanai, imdami nuo vakarinės pusės, tada senovėje prūsais tevadino.

Tauta anais laikais bus buvusi vadinta visa baltų giminė, kurios nariai: prūsai, lietuviai, kuršiai ir kt. Pati tautavardžio priesaga -isk- ar -isk- yra bendra lietuvių ir prūsų kalbų vėdėmė ir išplitusi visur, kur tik lietuvių gyvenama ar gyvena: Lietuvoje, Latvijos pietiniuose pakraščiuose, Mažojoje Lietuvoje, Prūsų žemėje, Sūdavoje-Jotvoje-Dainavoje. Tai rodo į vieną tų plotų tautą.

2. Prūsų tauta arba prūsai negalėjo išnykti, kad ir buvo šimtmečiais vakarų slavų (lenkų, mozūrų) ir germanų (Vok. kryžiuočių ordino ir paskui Vokietijos) naikinami. Jie ir lig mūsų dienų tebesudaro savo žemės pagrindą kaip baltai, savo tautinių tipų, dvasinę ir medžiaginę kultūrą kiauurai ligi Vyslos.

Tai pripažįsta mokslas ir paremia vokiečių memorandumu šį teisingą vietą, ne vokiečiams šį naudą einanti: "Kaikurie jų (nuo II pas. karo išbėgusių ar repatriavusių į Vakarus Vokietiją P. B.) yra ainiai — kaip ir Jungtinių Valstybių tauta — anų šeimų, kurios prieš šimtmečius emigravo dėl gilių savo religinių įsitikinimų ir rado tolerancijos prieglobstį Rytprūsiose: skotų ir anglų protestantai, prancūzų hugenotai, olandų menonitai ir šveicarų reformatai. Jie neišsivadė savo teisių į tėviškes, kurias sukūrė jų protėviai".

Tokie kaip kolonistai yra vėlai

PETRAS BŪTENAS

atgabendti Prūsų žemėn ir M. Lietuvon. Ir jų kategorija daug didesnė: vokiečiai drąsiai gali suminėti ir vėlesnius čia savo kolonistus bismarckinius ir baigiant hitleriniais, kurie visi išbėgo į Vak. Vokietiją ir tariamai papildė anų pabėgėlių skaičių. O apie kokią toleranciją anų laikų Vokietijos rytuose, — visi istoriniai duomenys rodo kaip tik priešingai: prūsams ir lietuviams čia buvo sunkiausia baidžiava, beteisiskumas kaip žmonėms, kaip šeimos nariams, kaip piliečiams ir net kriminalinis jų naikinimas.

Čia gali prisidėti ir Vakarus slava. mozūrai į lietuvių jotvingių ir lietuvių prūsų sritis buvo atgabendti vokiečių kurfiurstų, o Lenkija savuosius kolonistus ir dabar dar tebegabena: "... nuo 1945 m. tose (Lenkijos užimtoje P. B.) srityse buvo apgyvendinta milijonai lenkų", skelbia lenkų memorandumas. Betgi tautos kamienas ir būdas pasiliko baltiški visur.

Pagaliau, vokiečių bei lenkų memorandumuose ir lietuvių, net Lietuvos valstybė laikomi išnykę, nes ir didžiausias, tiesioginis lietuvių reikalas jie ne karto nepaminti, nors jie yra tiesioginiai ir svarbiausieji bei teisėčiausieji interesantai per visą istoriją ir per "politinių prekių" dabartį.

Pridek dar tretįjį okupantų rusus po II pas. karo, taip pat tokią pat "tiesą", kaip ir anie du, bylojancius, ir gauni rusų tvirtinimą, kad Mažoji Lietuva (Karaliaučiaus sritis arba dabar rusiškai Kaliningradskaja oblast), nuo amžių esanti rusų gyvenamoji žemė, nors čia rusai ir tai tik kaip kolonistai tik dabar teatsirasta.

3. Prūsai savo vardo nėra palikę savo nugalėtojams (vokiečiams); patys vokiečiai lietuvių ir prūsų žemę paskelbė West Preussen (Vakarus Prūsai abiem Vyslos žemupio pusėmis, taigi 1/3 Pomeranijos, kur baltų gyventa; ir į rytus nuo Vyslos, kur taip pat baltų gyvenama) ir Ost Preussen (Rytprūsiai į rytus nuo anų, į kur įeina Prūsų žemė ir Mažoji Lietuva), abiejį prie Deutschlando šiais vardais prijungti 1824-1878 metais, — taigi, neseniai.

Ir vokiečiai savo memorandumu sako: "... Rytprūsiai ir kitos Vokietijos provincijos į rytus nuo Odros ir Neisės upių, šandien tebesamos Raudonosios Lenkijos ir sovietų karinėje administracijoje, pagal tarptautinę teisę yra Vokietijos dalys jos 1937 m. gruodžio 31 d. sienose". Vadinasi, kaip ir kronikininko Petro Dusburbiečio laikais XIV amžiuje, Rytprūsiai (ir Vakarus Prūsai) tebuvo tik svetimųjų administracinė provincija, savo administraciniu vardu paženklinantį prūsos tautovardį ir, žinoma, tuo patim parodanti (vokiečių ir lenkų nenaudai), kad joje gyvena baltai-prūsai ir lietuviai, net ir, smulkiau imant, lietuvių sūdavių-jotvingių-dainuvių. Prūsos o vardas yra vokiečių pavogtinis.

B. Lietuvių memorandume pa-

sakytą: "Bet Rytprūsiai šiaurinės dalies, dabar rusų administruojamas, etninis charakteris liko lietuviškas ligi pat II pas. karo". Siek tiek paryškintina:

1. Rytprūsiai tautovardžio sąvoka tėra teisinga tik vokiečių administracinėmis akimis žiūrint (žr. A 3), o tautiškai, istoriškai ir geografiškai tėra tik Mažoji Lietuva, t. y. visos Lietuvos nenutrūkstamas natūralus tęsinys nuo Nemuno žemupio į pietus arba, antraip, toks pat tęsinys nuo Lietuvos Sūdavos Suvalkijos į vakarus, svetimiems tautiniams elementams čia palyginti per daug vėlai pradėjus maišytis ir savaip net grubia forma prūsiose ir lietuviuose veikti.

Rytprūsiai sąvoka administracinė, o Mažoji Lietuva sąvoka tautinė, istorinė ir geografinė. Potsdamo konferencijoje baltai (aičiai), prūsai, lietuviai, M. Lietuva ir Lietuvos valstybė kiek galint nutylėti, kai Mažoji Lietuva buvo ten perkrikštijama vėl nauju ir vėl tik administraciniu vardu, ją pavadinant Karaliaučiaus sritimi.

Beigi, įsidėmėtina, tos srities pietinė riba nužymėta tebegyva lietuvių gyvenamojo plotu riba. Tai Paserijos žiočių — Vizainio potsdaminė linija, dabar vietomis rusų administracijos kreivojama pagal Lenkijos mozūrinį norą. Rusai dar toliau tiečių.

Mieliems
Poniai Jonavičienei, jos sūnams Kaziui su šeima ir Stasiui, jų brangiam vyrui — tėvui
DR. S. JONAVIČIUI mirus Lietuvoje,
reiškia gilią užuojautą
A. L. T. S. Worcester, Mass. Skyrius

Mieliems
Poniai Jonavičienei, jos sūnams Kaziui su šeima ir Stasiui, jų brangiam vyrui — tėvui
DR. S. JONAVIČIUI mirus Lietuvoje, reiškiamo gilią užuojautą
L. P. Babickai ir E. J. Matulevičiai

Septnios gražuolės, dalyvavusios JAV grožio karalienės konkurse, bet nieko nelaimėjusios, Grožio karalienės vainiką laimėjo Marian McKnight iš South Carolina.

nuėjo (1956 vasarą jau jie prisimūšė ligi Sueso ir "šios pusės" naftos šaltinių, o rytoj jie pareikalaus ir jų dovanotųjų sabalių kailinių gražinti bei dovanotųjų kumelių į Maskvą atjodinti): Mažąją Lietuvą, t. y. potsdaminę Karaliaučiaus sritį, dar nespėjo rusais kolonizuoti, praminė visiškai dirbtiniu savo bolševikinio batkos (prezidento) Kalinino vardu Kaliningradskaja oblast', ir pasaulio tariamieji protai, minkštai miegodami savo laiminguose interesuose, disorientavosi.

Į pietus nuo Paserijos žemupio — Vizainio potsdaminės linijos Potsdame Lenkijai priskirto didžiulio Prūsų ežeryno (jo ežerų ežerėlių vardai yra lietuviški; net mūsų istorijos knygos dar ir dabar tą ežeryną be pagrindo vadina Mozūrų ežerais, — taip, kaip svetimieji daro; mozūrų kolonistai čia nesenai ateiviai) visų keturių pusių plotai, kaip ir pats ežerynas, yra lietuvių žemė ir natūralus Sūdavos Suvalkijos — Dainavos tęsinys.

Jei nebūtų Lenkios iš Lietuvos valstybės atplėstas vad. Suvalkų trikampis, stovintis į rytus nuo Prūsų ežeryno, tai ir ana potsdaminė linija būtų buvusi kitaip potsdaminkų išvesta: nebūtų like kampustumo, niekuo neparemto, nebent teparemiama svetimųjų imperializmo kolonializmo tebesiaučiančia epidemija.

Iš Lietuvos Sūdavos Suvalkijos pusės prašom žvelgti į vakarus, ir bus galima suprasti, kokių nesąmonių svetimųjų yra mūsų žemėje pridaryta. Prūsų ežeryno sritis yra M. Lietuvos tęsinys arba Sūdavos Suvalkijos vakarinė dalis.

2. M. Lietuva šandien yra dviejų valdoma: Rusijos ir rusinama ir Lenkijos ir toliau lenkinama. Gi mūsų vietovardžiai vienoje dalyje rusinami, o kitoje lenkinami. Ir vienu, ir kitu tai daroma paskubos būdu.

Baigdamas dar drįstu neužgaudamas savo nuomonę pareikšti: svarbieji dokumentai, kaip kad yra šis lietuvių memorandumas JAV Kongresui, kalbant visų lietuvių vardu, turėtų būti visais atžvilgiais tinkamai paruošti, kad net ir jų, pavyzdžiui, kaikuriuos vietos neklaidintų ne tik svetimtaučių, bet ir savo tautmozūrinį norą. Rusai dar toliau tiečių.

Rusai, kaip ir amerikiečių ekspedicija, taip pat įsikūrė šiaurės ašigalyje darydami tyrinėjimus.

Daina suartina tautas

(Atkelta iš 1 psl.)

Suomijoje nepaprastai išsiplatinęs. Šiame laikraštyje tauta buvo raginama priešintis neteisėtiems rusų valdžios žygiams.

1901-1905 metais suomių kariuomenė buvo paleista. Bobrikovas išleido ukazą, pagal kurį suomių turėjo būti imami kaip naujokai. Nors ir neteisėtai, jie buvo verčiami tarnauti rusų daliniuose už Suomijos ribų. Jauni suomių nepakludavo ir nestodavo naujokais, nepaisydami griežtų nebeliko, kaip šaukimus anuliuoti.

Lygiu būdu suomių rengėsi su ginklų sukilti prieš rusus. Dideliais kiekiais buvo gabunami kontrabandos keliu ginklai, jauni vyrai kariškai mankštinami ir parengiami būsimiems kariams uždaviniam.

"John Grafton" laivu buvo vežami milžiniški ginklų kiekiai į Botnijos pakrantę, bet laivas netoli Pietarsaari miesto užplaukė 1905 metais ant seklumos ir turėjo būti išsprogintas. Tokiu būdu rusai patyrė apie rengiamą sukilimą ir tuč tuojau ėmėsi griežiausių priemonių. Aktyviausieji patriotai buvo priversti pasislėpti Švedijoje, iš kur jie organizavo laisvės judėjimą. 1904 m. birželio mėn. jaunas suo-

mių patriotas Eugene Schauman nušovė neapkenčiamąjį Bobrikovą ir pats nusižudė.

Karas su Japonija suteikė suomių patriotams naujų vilčių. Tikėtasi, kad rusų pralaimėjimo atveju atsiras galimybė iš viso atsiskirti nuo Rusijos. Tam tikslui aktyvistai ėmė dairytis sąjungininkų tarp kitų Rusijos pavergtų tautų ir ieškoti kontakto su jų vadovaujama asmenimis, siekdami suderinti laisvės pastangas. Manyta, kad Rusija subyrės ir kad galės susikurti visa eilė mažų valstybių. Turėta galvoje ne tik laisva Lenkija ir laisvos Pabaltijo valstybės, bet taip pat laisva Ukraina ir kitos valstybės.

Vienas karščiausių aktyvistų Suomijoje buvo Kuoni Zilliacus, kuris suėjo į kontaktą su lenkų veikėju Dmowskiu ir jam pasiūlė planą, kurį šis tuojau pat pri-

ėmė. Su lenko sutikimu jis nuvyko į Stockholmą pas japonų karo atstovą pulk. Akishi ir jam pareiškė, jog lenkų kareiviai dezertuos iš fronto, jeigu japonų vyriausybė jiems padės. Tokiu būdu tikėtasi pakenkti nekenčiamiesiems rusams.

Susitikimas su japonais buvo sutartas Krokovoje. Lenkai davė reikalingas garantijas, o pulk. Akashi pasižadėjo japonų vyriausybės vardu. Dmowski išvyko į Japoniją, nusiveždamas tūkstančius atsisaukimų, kuriais lenkus ragino pasiduoti japonų nelaisvėn. Rezultatai pasirodė gegužės 1 d. mūšio metu ties Jalu upe: 10.000 lenkų kareivių dezertiravo, vienas pulkas ištisai perėjo japonų pusėn. Japonams pavyko pereiti Jalu upę ir priversti rusus trauktis. Kareiviai atsisakė vykdyti įsakymus ir grasė nudobti karininkus.

Planas pavyko. Rusija buvo smarkiai susilpninta ir tokiu būdu buvo parengtas kelias 1905 metų laisvės revoliucijai.

Netenka abejoti, kad tarp lenkų Mandžiūrijos fronte buvo ir lietuvių, kurie prisidėjo prie siekiamo tikslo.

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujame per

Lietuvos Nepriklausomybės Fondą".

Jos darbą lėšomis remiame per

Lietuvos Nepriklausomybės Tarką, iš LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

LNF adresas:

LNF, c/o Mr. K. Šiliūnas, 135 — 34 Franklin Ave., Flushing, N. Y.

RADIO — TV TAISYMA
AMUR CO.

Sav. **JUOZAS DAUTARTAS**
Darbas garantuotas.
Saukti kiekvieną laiką
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

Buv. gimnazijoje reto pavyzdžio savo mokinei

DALIAI BARTKUTEI
IR

DR. V. PUŠKORIUI,

sukūrusiems lietuvišką šeimą, gražaus ir saulėto gyvenimo linki.

Mokyt. B. Gražulis ir žmona

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends
For a Pleasant Holiday

HODELL CHAIN DIVISON.
NATIONAL SCREW & MFG. COMPANY

MAIN OFFICE AND PLANT

2440 East 75th Street

EN 1-2650